ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 173 (7. 562) 1991 йил 6 сентябрь, жума Нархи 8 тийин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

«Ўзбекистон Республикасининг Давлат мустақиллиги асослари тўғрисида»ги Қонун, «Ўзбекистон Республикасининг Давлат мустақиллиги тўғрисида» Олий Кенгашнинг Баёноти муносабати билан ва республика жамоатчилигининг кўпдан-кўп истакларини ҳисобга олиб:

1. Тошкент шаҳридаги В. И. Ленин номидаги майдонни МУСТАҚИЛЛИК МАЙДОНИ деб қайта номлаш тўғрисида халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг таклифи қабул қилинсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Мустақиллик майдонида ўрнатиладиган «Озодлик» ҳайкалининг энг яхши лойиҳаси учун республика танлови эълон қилсин.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети ушбу Фармонга асосланиб, бир ой муддат ичида маъмурий-ҳудудий бирликларнинг номлари тўғрисидаги тегишли таклифларни тайёрласинлар ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсинлар.

4. Ушбу Фармон имзоланган пайтдан бошлаб кучга киради.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1991 йил 5 сентябрь.

ФАРМОНГА ШАРҲ

Асримизнинг охирларига келиб, бутун мамлакат, шу жумладан ҳар бир Республикада улкан ўзгаришлар содир бўлмоқда. Улар ичида деярли барча республикалар учун муштарак хусусиятлар оз эмас. Ана шундай хусусиятлардан бири миллий уйғонишдир, ҳар бир халқнинг ўз қадр-қиммати устида кўпроқ қайғуришга ўтишидир, ҳар бир республиканинг ўз мустақиллиги учун фидойи курашчанликни бошлаб юборишидир.

Ўзбекистон Республикаси бу йўналишларда дўсту биродарлари сафида, аксар ҳолларда ҳешқадам бўлиб, фахрланса арзигулик ишларни амалга ошираётгани сир эмас.

Республика пойтахтининг марказий майдонларидан бири бугундан эътиборан Мустақиллик майдони деб аталиши ва бу ҳодиса республика Президентининг махсус Фармони билан мустаҳкамланиши, шунчаки, оддий бир ҳодиса бўлмай, адолат тантанасининг ёрқин ифодаси, жуда кўп йиллардан буён халқ дилида тугилиб юрган орзунинг амалга ошишидир. Моҳият эътибори билан республикамиз ҳаётидаги улкан тарихий ҳодисалардан биридир.

Мустақиллик майдони наинки Тошкент, балки умуман республикамизнинг улкан майдонларидан бири экан, бу манзил бугундан эътиборан алоҳида сиёсий ғояларнинг аксадоси тарзидаги юришлар. зўрма-зўраки намойишлар эмас, балки, эл-юртимизнинг жамики меҳнатсевар, ҳақиқий бахт-истиқболга муносиб халқимизнинг мустақиллигини, шоду хуррамлигини, меҳнат ғалабалари нашидасини, орзу-умидларини, ўзлигини намоён этувчи майдон бўлиб қолади.

Майдонда келгусида «Озодлик» ҳайкалининг қад кўтариши, шубҳасиз, Ўзбекистон диёрида яшаётган барча фуқароларнинг шу табаррук заминга меҳрини уйғотиши ва янада кучайтириши, ватанпарварлик туйғуларини чиниқтириши шубҳасиздир. Бу «Озодлик» ҳайкали пойида она диёримизнинг ўғлонлари ва қизлари шу тупроққа ўзларининг фидойи садоқатларини янада мустаҳкамлашга аҳд қилишларига ишончимиз комил.

Бу Фармон айни вақтда ҳаётдаги қадриятларимизнинг тикланиши, тарихий ҳақиқатнинг юзага чиқиши ва келажак умидларининг амалга ошишига ишонч бағишлайди.

Пахтакорларнинг шаҳардаги кўмакчилари

СУРАТЛИ РЕПОРТАЖ

ТОШКЕНТ қишлоқ хўжалик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланаётган маҳсулотларга кундан кунга талаб ортиб бормоқда. Бу ерда ишлаб тайёрланаётган пахта териш машинаси айниқса қишлоқ меҳнаткашларининг оғирини енгил қилаётгани бизга сир эмас.

Корхонаға кириб борар эканмиз, бу ерда негадир ҳар доимгидан кўра одам гавжум. Сўраб билсак, ҳафтанинг уч кунида — душанба, чоршанба ва жума кунлари буюртмачилар ўзларига тегишли бўлган маҳсулотни олиб кетишар экан. Ҳа, ҳозир айни пахта йиғим-терими мавсуми бошланиши олдидан пахтакорларнинг иши қизиган. Ҳар бир дақиқа улар учун ғанимат. Қўнғироқ қилиш учун кутиб турганларни суҳбатга чорладим.

— Тошкент вилоятининг Оққўрғон район, «Коммунизм» жамоа хўжалигидан келганмиз, — дейди экспедитор Содиқ Турсунов. — Дастлаб 2 та пахта териш машинасига буюртма берган эдик. Лекин эҳтиёжимизни ҳисоблаб чиқсак учта ҳам олишга қурбимиз етар экан. Бугун шу машиналарни олиб кетиб, тез кунда бошланадиган терим ишида фойдаланмоқчимиз.

— Битта пахта териш машинаси қанча турар экан?

— Ўзингизга маълумки, ҳозирги бозор иқтисодиёти барчани ҳар томонлама ўйлаб кўришга олиб келмоқда. Шу борада корхона мутасаддиларини ҳам. Машиналар баҳоси аввалгига нисбатан қиммат бўлган. Лекин, начора, олинаётган хом ашё қиммат бўлгач, тайёр маҳсулот ҳам қиммат бўлади-да.

Корхона цехларини кўздан кечирар эканмиз бу ерда иш қизғин. 22-йиғув цехи энг асосий цехлардан бири ҳисобланади. Пахта териш машинаси учун тайёрланган барча қисмлар шу ерда йиғилиб, сўнг жўнатилади.

— Цехимизда ёшу қари баравар меҳнат қиламиз, — дейди меҳнат фахрийси Николай Смирнов. — Ишимиз ёмон эмас. Корхонага хом ашё етказилиб турилса бундан кейин ҳам чакки бўлмайди. Бизнинг маҳсулотларимизга хориждаги дўстларимиз ҳам харидор бўлишмоқда. Мана, масалан Аргентина учун валюта ҳисобида маҳсулот жўнатилмоқда. Ишимиз чакки бўлмайди дейишимга ҳам асос шу.

Айни вақтда ўртача маошимиз 300—350 сўмга, баъзан ундан кўпроққа ҳам тўғри келмоқда. Аммо ҳозирги бозор шароитида бу маошлар бозор нарх-навосига бироз тўғри келмайди, деб ўйлайман. Лекин қандайин бўлмасин қишлоқ меҳнаткашларига пахта териш машиналари етказиб бериш энг асосий вазифамиздир.

Дарвоқе, Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги бирлашмаси ишчи-хизматчилари ҳозирги тақчил дамларда, шароит қанчалар оғир бўлмасин тадбиркорлик билан ишлашга ҳаракат қилишмоқда. Шу туфайли ҳам корхона биргина август ойининг ўзида республикамиз вилоятларига 500 донадан зиёд пахта териш машиналари етказиб берди.

Гулзода МАМБЕТОВА.

СУРАТЛАРДА: пахтакорларнинг шаҳардаги кўмакчилари — Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги бирлашмасининг бир гуруҳ ишчилари: юқоридан ўнгдаги суратда — механик йиғув ишлари сардори Н. Смирнов (чапда) ва ишчилар Б. Якмуров ва Р. Пўлатов; бирлашма бош конвейерида (чапда); ўнгда катта уста А. Тарасенко ўз шогирдлари З. Сафаев ва Р. Абдуллаев билан.

Рустам Шарипов суратлари.

Ўзбекистон овози

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг бош нашри

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» РЎЗНОМАСИ ЭНДИЛИКДА АНА ШУНДАЙ НОМ БИЛАН ЧОП ЭТИЛМОҚДА

Республика Олий Кенгашининг навбатдан ташқари олтинчи сессиясида эълон қилинган Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги куни — 1 сентябрда мазкур рўзнома илк бор янги ном остида ўз муштарийлари қўлига бориб тегди.

Рўзноманинг бу янги номи унинг кўп сонли муштарийлари хоҳиш-иродаси ҳамда таҳририят жамоасининг фикрини мужассамлаш билан бир қаторда суверенитет ҳақидаги Декларация эълон қилингандан кейинги Ўзбекистоннинг янги мақомини ҳам ўзида ифода этади.

Бизнинг бир бинодаги доимий ёндош, ҳамфикр қўшниларимиз бўлмиш — «Ўзбекистон овози» журналистлари «Совет Ўзбекистони» анъаналарини бундан буён ҳам давом эттириб, мустаҳкамлаб, бойитиб, миллати, ирқи, эътиқодидан қатъи назар барча ўзбекистонликлар фикрининг ифодачисига, халқнинг ҳақиқий овозига айлантириш умидидалар.

Янги ном остида чоп этилаётган ушбу рўзноманинг энг ўқимишли, энг оммабоп бўлишига тилакдошмиз ва мазкур рўзнома таҳририятидаги устоз ҳамкасбларга бу соҳада муваффақиятлар тилаб қоламиз.

ШАРТНОМАНИ ИМЗОЛАШ УЧУН

Б. Н. Ельцин ва С. Силаев билан олдиндан келишиб олинганига мувофиқ яқин кунлар ичида Ўзбекистон Республикаси билан РСФСР ўртасида шартнома имзоланиши билан боғлиқ масалалар мажмуини кўриб чиқиш учун Ўзбекистон Республикаси вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов бошчилигидаги Ўзбекистон Республикаси делегацияси 6 сентябрь куни Москва шаҳрига жўнаб кетади.

Ўзбекистон—мустақил давлат

ИСТИҚБОЛ ҚУЁШИ

Ўзбекистон Республикасининг халқи сувper endир ва у республикада давлат ҳокимиятининг бирдан-бир соҳибидир. У ўз ҳокимиятини ҳам бевосита, ҳам вакиллик идоралари тизими орқали амалга оширади.

(Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги асослари тўғрисида»ги Қонунидан).

ОРЗИҚИБ КУТГАН ЭДИК

НЕЧА йиллаб орзиқиб кутилган ҳур замон келди. Эндиликда республика ҳудудидаги табиий бойликлар, завод ва фабрикалар ўз ихтиёримизга ўтишидан қувонасан киши. Меҳнаткаш халқимиз фидойилиги, ғайрати билан албатта ўзини тутиб олади.

Маҳалламизда ўзбек, рус, татар, уйғур ва бошқа миллат вакиллари оға-инилардек аҳил-иноқ яшамоқдалар. Шу боис ҳудудимизда тинчлик ва осойишталик ҳукм сурмоқда. Турмуш оғир бўлишига қарамай хонадонларимизда ўғил уйлантирилипти, қиз чиқарилаяпти.

Агар барча жамоалар ҳам ана шундай ҳамжиҳат бўлсалар келажакда ҳаётимиз фаровонлашиб кетишига ишончим комил. Республикамиз Мустақиллиги эса бунинг учун мустаҳкам замин бўла олади.

Жўра ТОШПЎЛАТОВ,

Куйбишев районидаги «Иттифоқ-17» маҳалла комитетининг раиси.

ГУВОҲНОМАЛАР ТОПШИРИЛДИ

ЎЗБЕКИСТОН Ленинчи Коммунистик Ёшлар Иттифоқи, В. И. Ленин номидаги республика кашшофлар ташкилоти, Ўзбекистон ижарачилар уюшмаси, Абдулла Қодирий номидаги жамғарма, «Эрк» Демократик партияси, Ўзбекистон Қизил ярим ой жамияти, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти, Ўзбекистон савдо ва умумий овқатланиш тармоқлари касаба уюшмаси сингари жамоат бирлашмалари, жамиятлари ва уюшмаларидан 18 тасига кеча республика Олий судининг мажлислар залида Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан рўйхатга олинганлиги ҳақидаги гувоҳномаларни топшириш маросими бўлди. Гувоҳномаларни рўйхатга олинган жамоат ташкилотлари мутасаддиларига Адлия вазири М. Маликов топширди.

Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Иттифоқи Марказий Комитетининг биринчи котиби Азиз Носиров, «Эрк» Демократик партияси раиси Муҳаммад Солиҳ, Абдулла Қодирий жамғарма раиси, ёзувчи Пиримқул Қодиров ва бошқа ўртоқлар гувоҳномаларни қўлга олар экан, ўзлари етакчи бўлган жамоат ташкилотлари аъзоларининг Ўзбекистон Республикаси мустақиллигини мустаҳкамлаш учун ҳормай-толмай меҳнат қилажагини билдирдилар.

Худойназар ҒОЙИБОВ.

Обуна—92

МАЪҚУЛ КЕЛГАН УСУЛ

В. П. ЧКАЛОВ номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида обуна бўлаётганлар учун яна бир қулайлик туғдирилди. Бирлашма партия комитети қошида «Билим» жамиятининг махсус гуруҳи ташкилий ишларни олиб бормоқда. Бунда, Тамара Ивановна Новожилованинг ҳиссаси катта бўлаётир.

— Бозор иқтисодиёти барча нарсада иқтисод қила билишни ўргатмоқда, — дейди 185-цех ишчиси Музаффар Жўраев. — Корхонамиз томонидан обуна учун ташкил қилинган бундай насия усули менга жуда маъқул келди. 2—3 хил рўзнома ва ойномаларга обуна бўлдим. Булар ичида «Оқшом» ҳам бор. Уларнинг ҳақини эса уч ой давомида тўлаб бориш имконига эгаман. Янги 1992 йилда эса уларни ола бошлайман. Дўстларимдан 31-цехдан Икром Аминжонов, ишчиларни овқатлантириш бўлимидан Бобохон Отахоновлар ҳам бир йиллик муддатга насияга обуна бўлишди.

Келгуси йилда «Оқшом» саҳифаларида ёшлар мавзуи чуқурроқ ўрганилса. Уларнинг муаммоларини ҳал қилишда бизнинг «Оқшом»дан умидимиз катта. Чунки ишлаб чиқаришда кўпроқ ёшлар меҳнат қиладику ахир.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

СОЛИҚ ЧИНДАН ҲАМ БЕКОР ҚИЛИНДИ!

КЕЙИНГИ кунларда муҳарриятимизга қўнғироқ қилган тошкентликлар 1992 йилги обуна учун 5 фоизли солиқ чиндан ҳам бекор қилиндими, агар шундай бўлса нега почта ҳамда рўзнома бўлимларида ҳамон шу солиқни олиш давом этаётганлигининг боисини сўрашган эди.

— 124-почта бўлимида, — деб бизга хабар берди А. Бухтаяров, — бўлим мудирининг ўринбосари солиқни бекор қилиш хусусида ҳали ҳеч қандай кўрсатма олинмаганлигини рўкач қилган.

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлигидан бизга хабар қилишларича, республика молия вазирлигидан 3 сентябрда йўлланган хат 4 сентябрда олинган. Бу хат сентябрь ойидан бошлаб 1992 йилги обуна учун 5 фоизли солиқ бекор этилганлигини тасдиқлайди. Кеча Алоқа вазирлиги ўз тасарруфидаги барча ташкилотларга тегишли телеграммаларни тарқатди.

Хўш, обуна қабул қиладиган жойларга биринчилардан бўлиб бориб обунани расмийлаштирган, шу хусусда зарур квитанцияларни олиб 5 фоизли солиқни тўлаган кишилар нима бўлади!

Обуначилардан бутун ой мобайнида олинган пуллар давлат бюджетига берилганига қарамай 5 фоизли солиқни қайтаришга қарор қилинди.

Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетининг қарори

«Бирлик» норасмий ташкилотининг раҳбарлари 8 сентябрь куни Тошкент шаҳрида митинг ўтказиш тўғрисидаги илтимос билан Тошкент шаҳар ижроия комитетига мурожаат қилдилар.

Ижроия комитет бу аризани кўриб чиқиб митинг ўтказишга рухсат бермади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ҳозирги пайтда фақат пойтахтнинггина эмас, шу билан бирга бутун республиканинг аҳолиси тинч ва бунёдкорлик меҳнати билан шуғулланиши учун осойишталик ва тартиб муҳимдир, деб ҳисоблайди. Олий Кенгашнинг олтинчи сессияси Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллиги асослари тўғрисида қонун қабул қилган экан одамларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш, нормал турмуш ва иш учун, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш учун шарт-шароит яратиш асосий масалалар бўлиб қолади. Бу Республикамизнинг аксарият кўпчилигининг соғлом фикрлаши, масъулияти туфайли вужудга келган барқарор ижтимоий-сиёсий вазиятни сақлаб қолиш имконини беради.

8 сентябрга мўлжалланган рухсат берилмаган митингни ўтказишга уринганлик учун «Бирлик» норасмий ҳаракати раҳбарлари масъул эканликлари ҳақида огоҳлантирилди.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

● Бухоро тиббиёт олий илмгоҳи бинолари қурилиши бошлаб юборилди. Режага кўра беш йилдан сўнг бу олий ўқув юрти ўз ўқув хоналарига, 2400 ўринли ётоқхонага, 500 минг жилд китоб сақланадиган кутубхонага, соғломлаштириш мажмуига эга бўлади.

● Самарқанд «Электробитмаш» бирлашмаси «Сино» деб номланган янги холодильникларни ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.

● Бўстонлиқ районида Орол бўйи аҳолиси фарзандлари учун ёзда дам олиш оромгоҳи қурилиши мўлжалланяпти.

ИТТИФОҚДА

● Кеча СССР халқ депутатларининг навбатдан ташқари съезди ўз ишини тугаллади. Унда якунловчи ҳужжат — ўтиш давридаги СССР давлат ҳокимияти ва бошқаруви идоралари тўғрисидаги қонун қабул қилинди. Унга кўра эндиликда бутун ҳокимият тўла-тўкис янги олий бошқарув идораларига — Республикалар Кенгаши ва Иттифоқ Кенгашидан иборат Олий Кенгашга топширилди. Айни пайтда Давлат Кенгаши, халқ хўжалигига бошқарувни мувофиқлаштириш учун Республикалараро иқтисодий комитет ташкил этишга қарор қилинди.

● Қрим Автоном республикаси Олий Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида Қрим давлат мустақиллиги тўғрисида декларация қабул қилинди. Унда Қрим Украинанинг таркибий қисми эканлиги тасдиқланган.

● КПССдаги большевиклар платформасининг Нина Андреева раҳбарлик қилаётган ташкилий комитети М. С. Горбачевни КПСС сафидан ўчирди.

● Свердловск шаҳар Кенгаши шаҳарга унинг тарихий номи — Екатеринбургни қайтариш тўғрисида қарор қабул қилди.

● Қирғизистон Президенти Чимкент вилоятининг собиқ раҳбари, пора олганлиги учун бу республика олий суди ўн бир йилга озодликдан маҳрум этган А. Асқаровни авф этиш тўғрисидаги фармонни имзолади. Беш йил қамоқда бўлган А. Асқаровга келтирилган моддий зарар — 100 минг сўмга яқин пул қайтариб бериладиган бўлди.

● Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг Пленуми республика Президентлигидан истеъфога чиққан Қ. Маҳкамовнинг Марказий Комитет биринчи котиби вазифасидан озод этиш тўғрисидаги илтимосини қондирди.

ХОРИЖДА

● Хитой ташқи ишлар вазирлигининг вакили япон рўзномаларида гўё СССР Давлат хавфсизлик комитети ҳамда КПСС раҳбар ходимларининг Хитойга қочиб ўтиш ҳоллари бўлганлиги тўғрисидаги хабарлари ҳақиқатга тўғри келмаслигини баён қилди.

● Кейинги икки йил ичида Исроилга Совет Иттифоқидан 300 минг нафардан кўпроқ киши кўчиб келди. Яқин орада улар сони янада кўпайиши кутиляпти.

Бугунги кун нафаси

Бозор иқтисодиёти алифбоси

БИРЖАЛАР

ХЎЖАЛИК юритишнинг маъмурий-буйруқбозлик услубида ҳамма нарса — хом ашё, материаллар, моллар давлат режа ва таъминот идоралари томонидан марказлашган ҳолда тақсимланар ва тарқатилар эди. Яқин ўтмишимиз бу кўпинча қандай аянчли ва кулгили ҳолларга олиб келганлигидан ёрқин далолат беради. Жумладан, ён қўшнимиз — Қозоғистон омборлари донга тўлиб-тошиб ётган бир пайтда уни Украина ёки Белоруссиядан ташиб келтирардик. Бекобод метали, айтайлик Узоқ Шарққа жўнатилар, Тошкент машинасозлари эса пўлатни Уралдан оларди ва ҳоказо. Қанчадан-қанча юк ортилган эшелонлар беҳуда бутун мамлакат бўйлаб тинимсиз ҳаракатда эди. Бунинг устига ишлаб чиқаришда ҳамма нарсани олдиндан режалаб бўлмасди ёки ўша юқори идоралардаги ходимлардан бирортаси тақсимотда хатога йўл қўйган бўлиши мумкин эди. Шу сабабли ўн минглаб «чопар»лар чамадонларига яхшироқ совға солиб, кейинги вақтларда эса очиқ пора бериб, зиёфатлар уюштириб, ишлаб чиқариш учун зарур хом ашё, қисм ёки асбоб-ускуна ундириш учун шаҳарма-шаҳар кезардилар.

Бозор иқтисодиёти шароитларида бунга зарурат бўлмайди. Ишлаб чиқарувчи билан истеъмолчи ўртасида биржалар воситачилик қилади. Бир сўз билан айтганда биржа—улгуржи бозор. Унинг бир неча турлари мавжуддир.

МОЛ БИРЖАСИ. Бозор муносабатларига ўтилаётган бизнинг шароитда энг аввало улар пайдо бўлди. Масалан «Тошкент» республика универсал мол биржаси шу йил июнь ойидан бошлаб фаолият кўрсатмоқда. Биржада хом ашё эгалари ва ишлаб чиқарувчилар билан истеъмолчилар ёки харидорлар ўртасидаги вазифани брокерлар бажарадилар. Улар харидорлар (корхона, ташкилот, муассаса ёки алоҳида фуқаро)дан у ёки бу хом ашё, мол, материал харид қилиш учун буюртма оладилар. Буюртмачи воситачи—брокерга ўша мол ёки хом ашёни қайси нархда, қанча миқдорда олиш, унинг учун қандай ҳисоб-китоб қилиш ҳақида кўрсатма бериш ҳуқуқига эга. Бунинг учун буюртмачи брокер идораси билан шартнома тузиши керак. Брокер буюртмачи топшириғи бажарилганлиги учун савдо-сотиқ битими умумий қийматидан маълум фоизини олади. Масалан, ҳозир анча машҳур бўлиб қолган Россия мол хом ашё биржасида брокерлар олди-сотди умумий қийматидан 2—6,5 фоизини олишар экан. Албатта бунда брокерга берилган буюртма нақадар мураккаблиги ҳисобга олинади.

Биржада мавжуд моллар ва хом ашёдан ташқари муайян муддатдан сўнг буюртмачига етказиб бериладиган маҳсулотлар юзасидан ҳам олди-сотди бўлади. Бундай савдо-сотиқ фьючерс битими деб аталади. Масалан, фьючерс битими етиштирилаётган пахта ёки дон ҳосили ишлаб чиқариши ўзлаштирилаётган моллар юзасидан бўлиши мумкин.

Мол — хом ашё бўйича жаҳон биржалари ҳам мавжуд. Жумладан, пахта бўйича жаҳон биржалари Нью-Йорк, Чикаго (АҚШ), Ливерпуль (Буюк Британия), Бремен (ГФР)да, дон бўйича — Чикаго (АҚШ), Виннипег (Канада), Лондон, Ливерпуль (Буюк Британия), Милан (Италия), қанд бўйича— Нью-Йорк (АҚШ), Лондон (Буюк Британия), Гамбург (ФРГ) шаҳарларида жойлашган.

МЕҲНАТ БИРЖАСИ. Бу муассасалар иш кучини олди-сотишда ишчилар билан иш жойи таклиф этувчилар ўртасида воситачилик қиладилар. Улар СССРда ҳам мавжуд бўлиб, 1930 йил охирига келиб тугатилган эдилар. Бу социализм шароитида ишсизликка барҳам берилади, деган ғояни оқлаш мақсадида қилинган эди. Аслида эса мамлакатда ишсизлик ҳамма вақт мавжуд эди. Ҳамма жойда ишга жойлаштириш бўйича марказлар, идораларнинг мавжудлиги ҳам шундан далолат беради.

Шу йилдан эътиборан Тошкентда ҳам меҳнат биржалари фаолият кўрсата бошлади. Уларда мавжуд иш ўринларини сотиш бўйича дастлабки битимлар бўлди. Бозор иқтисодиётига ўтиш ишсизлар сонини кескин кўпайишига олиб келиши мумкинлиги тахмин қилинмоқда. Бундай шароитда меҳнат биржалари чинакамига жуда катта аҳамиятга эга бўлади.

ФОНД (САРМОЯ) БИРЖАЛАРИ. Уларда қимматли қоғозлар (акциялар, акционерлар жамиятларининг ва давлат заёмларининг облигациялари) билан савдо-сотиқ амалга оширилади. Мамлакатимизда ҳали бундай биржалар қарор топганича йўқ. Масалан, «Тошкент» биржаси эндигина қимматли қоғозлар билан савдо-сотиқ қилишни режалаштиряпти.

Фонд биржасида қимматли қоғозларнинг курси (муайян вақтдаги қиймати) белгиланади. Ана шу курс ҳар бир давлат сиёсий ва иқтисодий ҳаётидаги барқарорлик ёки беқарорликнинг энг аниқ кўрсаткичидир. Муштарийлар, ўз вақтида сўмнинг қиймати долларникидан юқори деб кўрсатиб келинганлигидан хабардор бўлсалар керак. Ҳозирга келиб эса ҳатто давлат сайёҳлик идораларида хорижга йўл олаётган кишиларнинг 32 сўмига 1 доллар алмаштириляпти. Чайқовда эса долларнинг сўмга нисбатан қиймати янада ортиқ.

Шу муносабат билан сўмни конвертлаш, яъни уни чет эл валютасига (валюта — давлат пул бирлиги), жаҳон бозоридаги доллар, иена, марка, фунт, стерлинг, франк каби эркин айирбошлашни таъминлаш ғоят долзарб масалага айланди. Амалда бусиз бозор муносабатларини қарор топтириб бўлмайди.

Эркин МАДИЁРОВ.

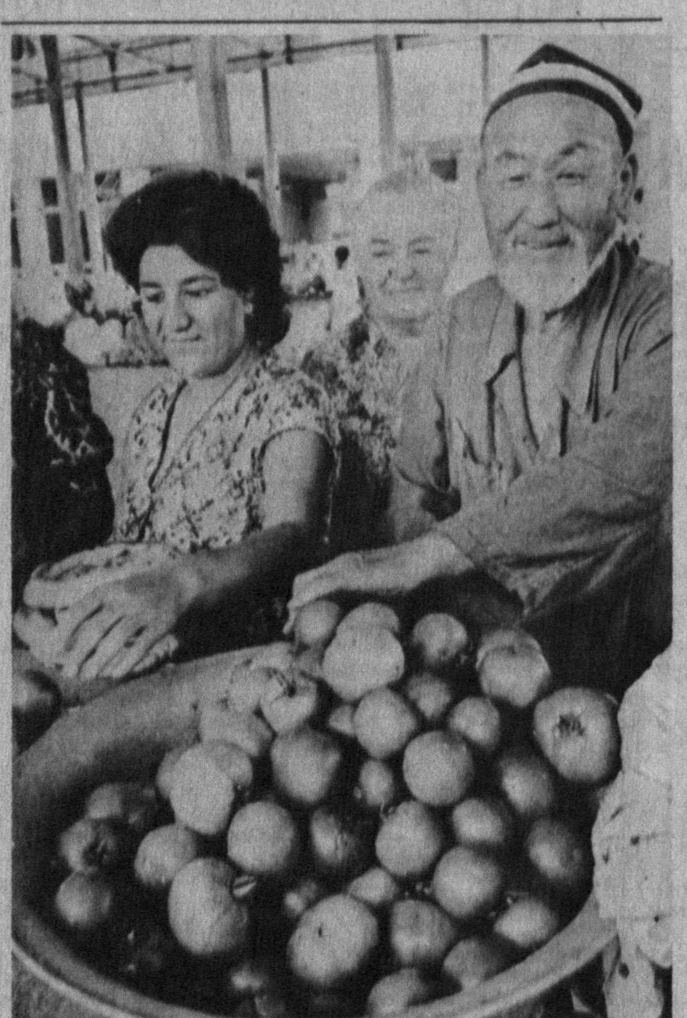

Ўлкамизда олтин куз. Ноз-неъматлар ғарқ пишган вақт. Шунинг учун бўлса керак ҳозир шаҳримизнинг қайси бозорига борманг, унинг расталари дала неъматлари билан тўлиб-тошганининг шоҳиди бўласиз. Ҳамшаҳарларимиз дастурхонига барака киргизаётган бободеҳқонга чин дилдан раҳмат айтасиз. Диққатингизга ҳавола этилаётган ушбу суратда ҳам Бектемир деҳқон бозоридан бир лавҳа акс эттирилган. Вилоятимизнинг Коммунистик районида истиқомат қилаётган кекса боғбон Холи ота Иброҳимов ўзи етиштирган дала неъматларини харид учун бозорга олиб келган.

Рустам Шарипов сурати.

Ҳаёт сабоқлари

ОДАМЛАР

«Сиз фариштасиз...»

МУНИСА бувиси билан тиқилинч автобусга базўр чиқиб олди. Бувисининг ёши олтмиш учда. Яқинда пенсияга чиққан. Сочлари оппоқ. Бувижониси автобус тутқичини ушлаб турибди. Олдидаги ўриндиқда ўлтирган ёшгина аёлни кўрди-ю, у одамлар орасидан сирғаниб орқароққа ўтди. Муниса ҳайрон бўлди: «Ахир жойларида тураверсалар, ҳалиги аёл ўрнини бўшатиб бермасмиди?» — дея ўйлаб, жаҳли чиқди ҳам.

Автобусдан тушгач, Муниса бувисидан нега орқага ўтганини сўради.

— Ёшлар куни билан тик оёқда бўлади. Ишлайди. Чарчайди. Биз «жой бўшат» дегандай олдиларида туриб олсак, инсофдан бўлмас.

Бувижонисининг бу сўзларини эшитди-ю, Мунисанинг кўнгли ёришиб кетди. «Сиз фариштасиз» — дегиси келди унинг.

«Тартиб ўрнатувчи»

«ЯНА учтадан кейин тушаман», деди троллейбус бекатларини санаб кетаётган Шарифа. У бувижонисиникига ошиқар, унинг газетада чиққан суратини кўрсатиб, хурсанд қилмоқчи эди.

Шу орада қаёқдандир пайдо бўлиб қолган икки контролёр патта текшира бошлашди. Улардан бири кекса аёлни қийин-қистовга олди.

— Қани, имилламай, 3 сўм тўланг.

— Болам, тушунсанг-чи ахир, ўзим ҳозир чиқдим, сумкамдан пул чиқариб патта олишга улгурмадим...

Йўқ, контролёр унинг гапларини тингламасди.

— Гапни кўп чўзманг. Уч сўм тўлайсиз, тамом-вассалом. Бўлсангиз-чи тезроқ. Сиздан бошқа ишларим ҳам тиқилиб ётибди.

Серзарда назоратчи ҳамманинг нафратини қўзғата бошлади. Атрофда турганлар аёлнинг ёнини олишди:

— Абонементлари бор экан-ку, тешиб олсалар бўлгани.

— Ҳозиргина чиққанларини ўзим кўрдим.

— Кекса аёлга бақириш одобданми?

Троллейбус ғала-ғовурга тўлди. Одамларнинг кайфияти бузилди. Лекин контролёр ҳамон ўз сўзини маъқулларди:

— Шундай аҳвол бўладиган бўлса, шаҳримизда тартиб қачон ўрнатилади?

«Тартиб эмиш, — ўйлади Шарифа. — Ахир ўзи бекордан-бекорга бақириб, тартибни бузяпти-ку».

Бувижонисиникига шошилаётган Шарифа троллейбусда ортиқ тургиси келмади. Пиёда кетса ҳам майли. У бир бекат олдин тушиб қолди.

Дугоналар аризаси

БИРИНЧИ меҳнат практикасига келган икки дугона — Муҳайё билан Шоҳидага дўкон ичкарисида сариёғ тортиб, қоғозларга ўрашни буюришди. Қизлар ишга киришиб кетишди. Шу орада сотувчи келиб, уларни жиндай кузатиб турди-ю, «400 грамм эмас, 390 граммдан тортинглар» деди-да, илжайиб чиқиб кетди. Икки дугона бир-бирларига қараб ҳайрон бўлишди. Сотувчи кирганида 390 граммдан, у чиқиб кетгач эса 400 граммдан тортишди.

Дўконга катта идишларда қаймоқ келди. Сотувчи қаймоқнинг устига йиғилган қуюқ қисмини бир банкага қуйиб, холодильникка солар экан, қизларга кўз қирини ташлаб қўйди. Қизлар иш билан банд, деб ўйлади шекилли, сутдан қаймоқли идишга қуйди. Сутли идишга эса ёнидаги водопровод жўмрагини очди...

— Тавба, — деди Муҳайё сотувчи чиқиб кетгач, — уялмай ўғирлик қиляпти.

— Ўзим харид қилгани келганимда кўзимга ҳамма нарса чиройли кўринарди. Энди билсам бошқача экан, — таажжубда эди Шоҳида.

Қизлар сотувчига кўмаклаша бошлашди. Муҳайё печенье қутичаларини олиб чиқар экан, устида суваракни кўриб қолиб, қўрққанидан ташлаб юборди.

— Яхшиям торт эмас экан, — деб қўйди Шоҳида.

Шу орада сотувчи билан харидор чол ўртасида жанжал чиқди. Сотувчи ундан навбатда туришини талаб қилган экан.

— Фронтовикман, — деди чол. — Тартибни билишингиз керак, синглим.

— Бу ер ҳам фронтдан қолишмайди, — қошларини чимирди сотувчи. — Кўриб турибсиз, шунча одамга бир ўзим...

— Ёнингиздаги мана бу ёш-ёш қизларга қандай намуна кўрсатяпсиз? — бошини сарак-сарак қилди чол.

— Булар мактаб ўқувчилари. Барибир сотувчи бўлишмайди.

У тўғри айтганди. «Фронт майдон»идаги сотувчининг «фронт орқаси»да қилган ишларини кўрган икки дугона «Биз дўконда ишлай олмаймиз» деган мазмунда ариза ёзишди.

«Ҳайда, бўлмаса...»

МАШИНА елдай учиб борарди. Орқа ўриндиқда ўтирган Салима опа ташқаридаги чопиб ўтаётган симёғочларга, йўлдаги одамларга, узоқдаги алвон шафаққа қараб хаёл суриб кетарди. Унинг кўзи олдинда базўр машинани итариб кетаётган аёл билан эркакка тушди.

— Машинангни тўхтат-чи. Нима бўлдийкин? — деди у рулдаги ўғлига.

— Бензинлари тамом бўлганга ўхшайди, — деди ўғли машинани секинлатиб.

— Сенда ортиқчаси борми?

— Бор.

— Бера қол бечораларга.

— Биласизми, ойи бунақаларга кўп йўлиққанман, — деди ўғли. — Бир-икки берганман ҳам. Бир гал биттаси сизга берадиган ортиқча пулим йўқ, деганди. Бензинини икки-уч баравар қимматга сотмоқчи, деб ўйлаган шекилли. Яна бир гал бошқаси бензинни олиб, орқамдан анақароққа ўхшайди, деб қолганди.

— Анақароққа?.. Салима опа анграйиб қолди, бироздан кейин:

— Ҳайда бўлмаса, — деди.

Машина яна елдек учиб кетди.

Гулнора РАЖАБОВА.

Тошбиби Раҳмонова мана 15 йилдирки, Ф. Хўжаев номидаги 1-пойабзал фабрикасида ишлаб келади. У шу йиллар мобайнида ҳамиша ўзига топширилган режаларни ортиғи билан бажариб келмоқда. Шунингдек, Т. Раҳмонова маҳсулот сифатига ҳам эътибор беради.

СУРАТДА: Тошбиби Раҳмонова иш устида.

Ҳолмат Мирзакаримов сурати.

Она-Ер неъматлари

МАЪДАН ҲАМ ЖОН

ОНА заминдаги оддий маъдан ҳам тириклик учун сув билан ҳаводек зарурлигини биласизми? Инсон саломатлиги, барча тирик мавжудотларнинг мавжудлиги аввало тошу тупроқдаги турли маъдан моддаларига боғлиқ бўлади. Чунки улар аъзои-танадаги тўқималарда содир бўладиган барча жараёнларда қатнашади. Ҳозирги кунда ер куррасида юзга яқин маъданлар топилган бўлиб, уларнинг бешдан бири инсон саломатлиги учун зарурлиги аниқланган.

Олимларнинг фикрича, инсон танасида барча маъдан моддалари мавжуд, лекин уларни аниқлаб оладиган ўта сезгир асбоблар ҳозирча йўқ. Шунга қарамай, бу моддаларнинг сиҳат-саломатликни асрашдаги, мўътадил модда алмашинувидаги ҳамда узоқ умр кўришдаги муҳимлиги кимё фанининг ривожланиши туфайли ҳозирги кунда исботланган.

Кимёвий бирикмалар, яъни тузлардан ташқари, инсон танасидан айрим кимёвий моддалар ҳам топилган. Улардан айримлари яъни марганец, руҳ, фтор, мишяк кабилар фоизнинг мингдан бири билан ўлчанади ва микроэлементлар заррин моддалар дейилади. Кобальт, қўрғошин, никель, кремний кабилар эса инсон танасида жуда кам миқдорда бўлиб, ультрамикроэлементлар деб аталади. Уларнинг мавжудлигини бошқа моддаларнинг «ўзини тутишига» қарабгина аниқланади. Ҳолбуки уларнинг аҳамияти жуда катта.

Инсон ва ҳайвон қони таркибида 24 та микроэлементнинг доимо мавжудлиги аниқланган. Шу жумладан, галлий ва германий ҳам. Ваҳоланки галлий қон хасталикларини даволашда фойдаланилади, германий эса қизил қон таначаларига ижобий таъсир қилиши исботланган.

Микроэлементлар биохимик реакцияларнинг катализатори (чатнатгичи) ҳамдир. Мутахассисларнинг ҳазил қилишларича, катализаторлар танага гўё «чой пули» официантга таъсир қилгандек таъсир қилади. Дармондори ва гармонлар таркибида микроэлементларнинг етишмаслиги асаб ва эндокрин системаларига салбий таъсир қилиши ҳам аниқланган. Тана тўқималаридаги маъданлар доимо сўрилиб туради. Уларнинг ўрнини тўлдириб турадиган манбалардан бири тупроқ бўлиб, у ўсимлик ва ҳайвон маҳсулотлари, сув орқали киши танасини маъдан моддалар билан таъминлаб туради. Агар улар етарли бўлмаса, одам тугул ўсимлик ва ҳайвонот дунёси ҳам касалланиши турган гап. Бунга мисол қилиб ичимлик сувда йод етишмаслиги туфайли Қўқон шаҳрида бир вақтлар бўқоқ кенг тарқалганлигини кўрсатиш мумкин. Бундай воқеа Буюк Британиянинг Дербишир графлигида ҳам содир бўлган эди. Австралиянинг айрим ҳудудларидаги тупроқда кобальтнинг етишмаслиги минглаб мол ва қўйларнинг камқонлик билан оғриб ҳалок бўлишига олиб келган. Танзаниядаги айрим ўлка тупроқларида борнинг етишмаслиги олмаларнинг касалланишига сабаб бўлган. Тупроқда темир етишмаслиги эса ўсимликнинг барғини сарғайтириб, ўсишини сусайтиради.

Шуни ҳам айтиш жоизки, тупроқ қатлами ҳар доим ҳам танага керакли маъдан моддаларни етказиб бера оладиган битмас-туганмас кон эмас. Унда маъданларнинг мувозанатини сақлаш учун уни оқилона ўғитлаб туриш керак. Шундагина тупроқ қатлами ўз маъданлари билан саломатлик учун хизмат қила олади. Шунинг учун ҳам, бугун далаларимизда ўсаётган экинлар танамизнинг эртанги кучқувватини, соғлиғимизни белгилаши доимо эътиборда бўлиши керак.

Исмоил ОТАЖОНОВ.

ШЕЪРИЯТ КЎРИГИ

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА Алишер Навоий йилида маданий-маърифий аҳамиятга молик талайгина қизиқарли тадбирларни амалга ошириш режалаштирилган. Ғазалхонлик кечалари, шеърият кўрикларини ўтказиш орқали адабиёт ҳавасмандларида улкан сўз санъаткори ижодиётига чуқур меҳр-муҳаббат туйғусини ўстиришга эришилмоқда.

Навоий таваллудининг 550 йиллигига бағишлаб шаҳримиз ҳунар-техника билим юртларида ҳам шеърият байрамлари бўлиб ўтмоқда. Бу тадбир ишчиларнинг муносиб ўринбосарларида бадиий адабиётга бўлган қизиқишларини ошириб, уларни гўзаллик олами сари етакламоқда. Яқинда шаҳримиз миқёсида уюштирилган шеърият кўригига билим юртларида катта тараддуд кўрилди.

Бу шодиёнада 50 дан ортиқ билим даргоҳидан шеъриятга меҳр қўйган кўпгина ўқувчи қатнашди. Ўзаро беллашувда фаоллик кўрсатган 24-ҳунар-техника билим юртининг иқтидорли талабалари биринчи ўринни эгалладилар. 24, 14, 15, 49-билим юртлари талабалари ҳам улуғ Навоий ижодиётини севиб ўрганаётганликларини намойиш этиб, совринли ўринларни қўлга киритдилар.

Акбар АЛИЕВ.

Биласизми?

НОН ВА ОВҚАТНИ АНГЛАТАДИ

● Арманларда кундалик овқатланишнинг учаласи (эрталабки, тушки ва кечкиси) «Нон емак» маъносини англатади.

● Папуаслардаги «инги» сўзи ҳам нон дегани, ҳам овқатланиш деганидир.

● Пушту тилида «додъи» сўзи ҳам овқатланиш, ҳам нон деган маънони билдиради.

● Араб тилида «айш» сўзи буғдойдан пиширилган шовла, овқатланиш, нон ва ҳаётдаги ҳузур-ҳаловат маъноларида келади.

● Ҳинд халқида кундалик овқатланиш «долрота» деб аталади. Бу ибора ҳам донни (гуручни), ҳам нонни англатади.

Ширин МИРЗАЕВА тайёрлаган.

Ёдномалар

ОТАМИЗ ДАФН ЭТИЛГАН ТУПРОҚ

ОТАМИЗ — Рихситилла Раҳматуллаев уруш бошланган йилиёқ жангга кетган эдилар, ўшанда қирқ икки ёшда эдилар. 1942 йилнинг баҳорида дадамлардан сўнгги хатни олган эдик. Унда «Ҳаракатдаги Қизил Армия, дала почтаси—579» дейилган манзил кўрсатилган. 228-отлиқ полкининг 4-эскадрилясида хизмат қилганлар...

Ҳамон ёдимизда, раҳматли онамиз ҳам айтар эдилар: отамиз ҳарбий ишга жуда қизиққан, от минишга ишқибоз бўлган эканлар. Ёшликларида Андижонда ва Тошкентда отлиқ аскарлар сафида бўлганлар, отряд командири, қизил гвардиячи бўлган эканлар.

Амаким — Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Маҳкам Раҳматуллаевнинг гапириб беришларига қараганда, отамиз жамоат ишларида жуда фаол қатнашганлар. 1919 йили комсомол, 1925 йили Коммунистик партия сафига кирганлар. Ҳарбий, жисмоний тарбия ишларида фаол иштирок этиб, шу соҳада муаллимлик, раҳбарлик вазифаларини ҳам бажарганлар. Масалан, Тошкент район партия комитетида ҳарбий раҳбар бўлганлар. В. И. Ленин номидаги бирлашган Ўрта Осиё Ҳарбий мактабида ўқиган отамиз Ўзбекистон Коммунистик (большевиклар) партияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия курсларида ҳарбий иш бўйича ўқитувчи бўлиб ишлаганлар, ҳарбий майорлик унвонига эга бўлганлар. Бу далилларни қўлимиздаги ва бисотимиздаги ҳужжатлар тасдиқлайди.

Отамизнинг ўша — 1942 йилнинг 7 мартида ёзган хатларидан сўнг, кўп ўтмай, ҳалок бўлганликлари тўғрисида 228-отлиқ ҳарбий полкдан хабарнома олдик. Унда отамизнинг қаерда ҳалок бўлганликлари кўрсатилмаган эди. Буни аниқлашни сўраб ёзмаган жойимиз қолмади. Тошкент вилоят ҳарбий комиссариатидан келган хабарномада отамизнинг 1942 йилнинг 17 мартида «қаҳрамонлик кўрсатиб» ҳалок бўлганликлари маълум қилинса-да, жасадлари қаерга дафн этилгани айтилмаганди.

Биз, тўрт фарзанд отамизни жуда-жуда севардик. Уйда унда-бунда, оз вақт бўлсалар ҳам, жамоатчи аёл ҳисобланган онамизнинг ва биз фарзандларининг ҳол-аҳволига, турмушимизга, тарбиямизга алоҳида эътибор берар эдилар. Дадамизни ҳар доим йўқлаб, эслаб улар ҳақларида қариндош-уруғлар билан гаплашиб турамиз. Отамизга бўлган чексиз меҳримиз туфайли қабрларини излаб топишни фарзандлик бурчимиз деб билдик.

Ниҳоят, унга эришдик. Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамиятининг Тошкент вилояти кенгаши ҳузуридаги «Прометей» қидирув клуби аъзолари бизга чинакам ғамхўрлик қилди: отамизнинг қабрлари қаерда эканлигини жуда тез аниқлаб берди. Харьковнинг Ярославль қишлоғига дафн этилган эканлар. Бу борада «Прометей» қидирув клубининг раҳбари Зарифа Эшмирзаева чинакам меҳрибонлик кўрсатдилар, у кишининг ўринбосари Миртурсун Мирсоатов ҳам бизга яқиндан ёрдам бердилар. Дадамизнинг дафн жойларини аниқлаб, дилимизга тасқин берган бу олижаноб кишиларга фарзандлари ва невaралари, бутун қариндош-уруғлари уларга самимий миннатдорчилигимизни билдирамиз.

Холида РАҲМАТУЛЛАЕВА,
Тошкент тўқимачилик комбинатининг катта назоратчиси.

Кейинги вақтларда Ўзбекистон билан Ҳиндистон ўртасидаги иқтисодий алоқалар янада ривожланиб бормоқда. Бунга мисол тариқасида пойтахтимизнинг 1 Май кўчасида қурилаётган 600 ўринга мўжалланган меҳмонхонани кўрсатиш мумкин. Ҳозир бу ерда 560 ҳиндистонлик қурувчи ва муҳандис-техник ходимлар иш олиб боришмоқда. Айни пайтда меҳмонхонада қурилиш-тиклаш ишлари ниҳоясига етказилиб, пардозлаш бошланиб кетди.

СУРАТДА: меҳмонхонанинг умумий кўриниши.

1991 йил—Ўзбекистонда Алишер Навоий йили

ШОИР ШОҲБАЙТЛАРИ

«ОРАЗИМ АКСИ ЮЗИНГ ОЙИНА ТУШГАН...»

НАВОИЙ ғазалиётида «юз», «ораз», «чеҳра», «рухсор», «тасвир», «сурат» каби ташбеҳлар орқали маҳбубанинг бемисол ҳусну жамоли чизилган, бири-биридан фузун, сирли-жозиб сатрлар, байтлар оз эмас («Оразинг хуршидидин тушмиш қадингнинг сояси...»; «Юзингни тушта кўрар мумкин ўлса, истармен Онингдек уйқуки, андин сўнг ўлмағай уйқу»). Гарчи улар самовий ҳаёл кўлами ва юксакликларидан андоза олиб чизилган лавҳалар бўлса-да, маъно-моҳиятда ижтимоий ҳаёт ва инсон қисматига хос зиддиятларни четлаб ўтмайди...

Оразим акси юзинг ойина тушган, турфадур,
Ким кўрибтур ҳам хазон бир ойда бўлмоқ, ҳам баҳор.

Улуғ шоир хаёлининг ажиб бир жилваси: не толедирки, ошиқ ўз маҳбуби билан учрашмоқ шарафига молик бўладию шу ғойиб, мўъжиз аснода маҳбуба жамолининг кўзгусида (мантиқан «юз ойи» ойина маъносини ҳам англаб келади), унинг ҳажр изтиробларида ҷорғарган «орази... акси тушади». Байтнинг бутун жозиба сири шу нуқтадан — ўша кутилмаган инъикос — «турфа» манзара ҳайратидан бошланади. Маҳбубанинг ой юзи нафақат ойинадек тиниқ, айни пайтда гул-гул очилган, яшнаган, демак, жамол кўзгусида гўё икки фасл намоён — баҳорий тароват, нуру нафосат билан ёнма-ён кузги юпун, рангпар, заъфарон ҳазон... Қувонч билан қайғу, бахт билан фожиа бақамти. Ҳаётда бунинг каби зиддиятли ҳоллар озми? Бундай «турфа» манзара ошиқ хаёлини не куйларга бошлаган, кўнглида қандай оғриқлар пайдо қилган экан? Бундай кескин, ҳаёт-мамот тафовутини маҳбуба билвосита (ўз юзи ойинасида) томоша қилолмаса-да, бевосита — юзма-юз кўриб сезиб туриши ошиқ учун қанчалик оғир, озорли? Не ажабки, маҳбубанинг ҳусну латофатига шунчалар баланд баҳо, ҳаётбахш маъно бера туриб, ошиқ аҳволи шунчалар ўксик, ҳақир фожиали тасвирланган бу шоҳбайт кишида мунгли бир шавқ уйғотади. Бу ҳаётнинг мушкул, пурдард ҳақиқати — ишқ савдоси билан шеърий санъатнинг махсус йўғурмаси — мўъжизали уйғунлиги натижасидир. (Навоий «хазон — баҳор» муқобил тимсолларидан тазод, «ой» мажозининг икки хил маъносидан тажнис яратади).

«ЮЗУНГ ХИЖОЛАТИДИН...»

МАЗКУР шоҳбайтда анъанавий «меҳр», «субҳ» тимсоллари таносиби — ўзига хос тонг манзараси орқали асли ошиқона «арзу ниёз» — бу гал маҳбуба васфи чизилади. Лекин бу мўъжиз лирик тасвирда табиатдаги бир неча лаҳзали ажиб ўзгариш, фазовий ранглар тўлқини заминида яратилган шеърий манзара гўзалми ё ошиқ Навоийнинг тахайюл ойнасида акс этган моҳрўйнинг бемисол «юзи» тасвирида унинг жозибасига берилган маъно зиёдроқ, фузунроқми?! Яхшиси, байтни ўқиб, унинг руҳига назар солиб кўрайлик.

Юзунг хижолатидин меҳр ўйла сорғармиш,
Ки субҳ айлар анинг заъфаронидин кулгу.

Биринчи мисрада дафъатан машриф уфқида илк қуёш кўринган дақиқалардаги мўъжиз манзара, не тонгки, «меҳр ўйла сорғармиш» тарзида чизилади, бунинг сабабкори — Навоий хаёлидаги маҳбуба, унинг юзидан таралган зиё, сафо (дарвоқе, бошқа бир ғазалда шундай байт бор: «Равшандурурки, меҳр юзунгдин олур сафо, Не важҳ ила қамар андин олур зиё», яъни агар қуёш сенинг юзингдан нурафшон бўлмаганда, ой қандай қилиб ундан ўзига ёруғлик оларди!?) Тонгда ҳатто қуёшни «хижолатдин сорғар»тирган ўша бекиёс гўзаллик тимсоли — гулрў юзининг офтоби бечора ошиқни не куйларга солиши мумкинлигини бир тасаввур қилиб кўринг! Мана Навоий талқинида фақиру ҳақир ошиқ-инсоннинг илоҳий сеҳр-жозиба соҳибаси — маҳбуб васлига етиш «мумкуни йўқ»лигининг мантиқий асоси! Ана энди иккинчи мисрани шарҳласак бўлади: «Ки субҳ айлар анинг заъфаронидин кулгу» (бошқа бир ғазалда бунга ҳамоҳанг мисра бор: «...Олғали қўймас сориғ юзин қаро ердан уят»). Навоийга «тангри эҳсони» тарзида берилган шеърий даҳо сўзнинг қандай нозикҳарир маънолари, нафис нуқталарини, қандай зоҳирий ва ботиний қирраларини, мусиқий-тасвирий (оҳанг ва рангларга хос) имкониятларини бадиий таҳқиқ қилишини, ҳар қалай, умумий тарзда кўрсатиб, шарҳлаб бериш мумкин... Во ажаб! «Субҳ» кутилмаган тарзда мўъжизакор мусаввир ё соҳир кимёгарга айланади: «хижолатидин сорғармиш» қуёшнинг заъфарон бўёғидин «кулгу»нинг самовий тасвирини чизади ёки оламнинг сарғиш рангли унсури — кимёсидан «кулгу» тимсолини ясайди. Бундай шарҳ ҳали кифоя эмас: нега кулгунинг туси «заъфарон?» Бундай нисбатлаш одатда касалманд, хаста одамнинг юзига мувофиқ келмайдими? Бунда шеърий мантиқ уч хил ҳолат ё аломатнинг уйғунлиги, бутунлигини тақозо қилади: қуёшнинг «хижолат»ли кўриниши, тонгдаги сафобахш ёруғлик ва ниҳоят, субҳидамдаги табиатнинг салқини, яъни саҳар ҳавосининг ҳали ҳарорат инмаган заҳри — шу хусусиятлар «кулги» мажози замирига соҳир санъаткорлик билан жойланган. Ҳолбуки, шоҳбайтдан шоир кузатган мақсад ўз хаёлидаги маҳбуба юзидан ҳайратланиш, самовий бир шавқ-рағбат ҳолатини кечиришдан иборат. Бу — хоса маъни (хос, камёб маъноларни инкишоф этиш) санъатининг рангин, бетакрор намунаси...

Ботирхон АКРАМ.

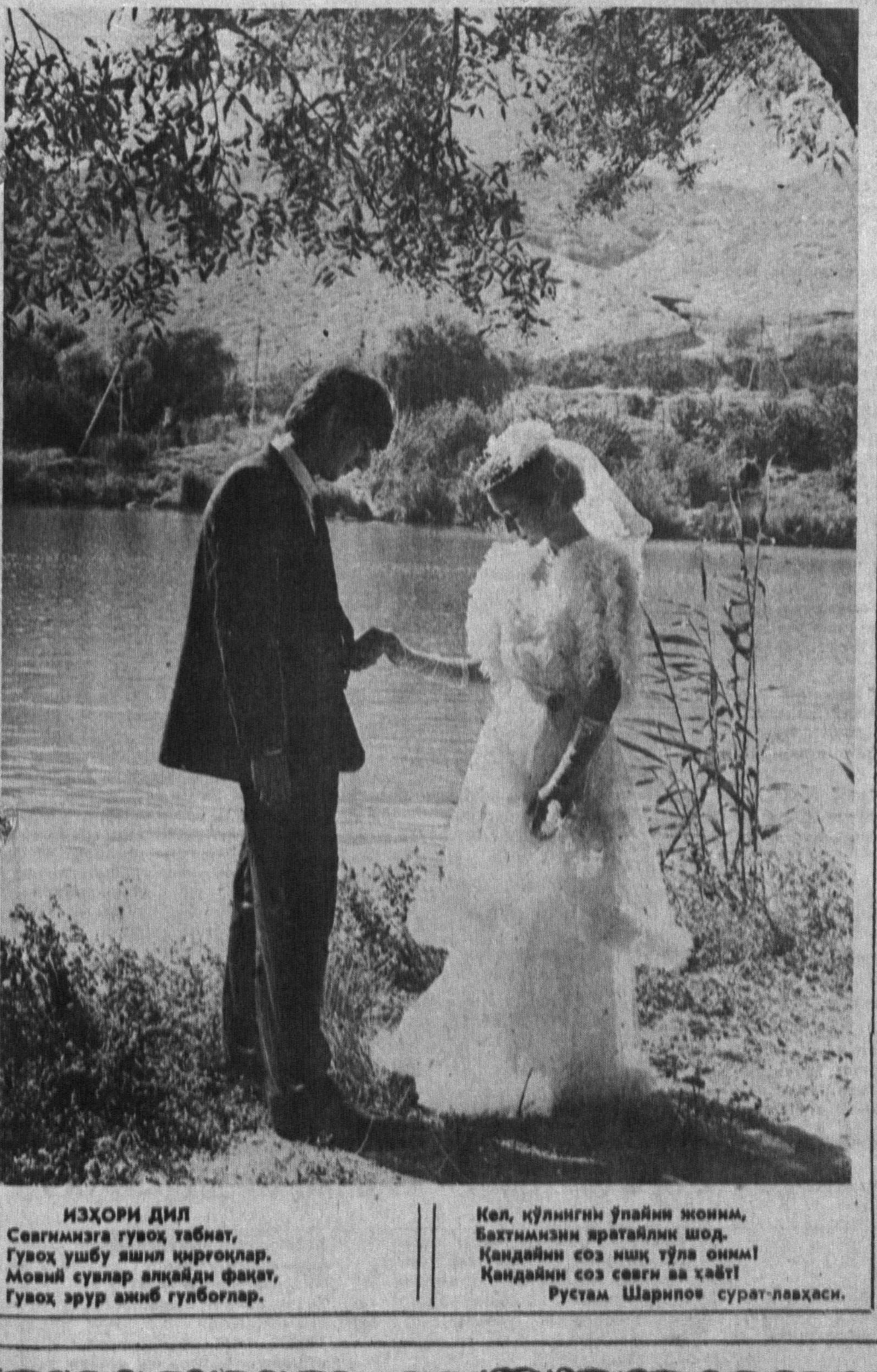

ИЗҲОРИ ДИЛ
Севгимизга гувоҳ табиат,
Гувоҳ ушбу яшил қирғоқлар.
Мовий сувлар алқайди фақат,
Гувоҳ эрур ажиб гулбоғлар.

Кел, қўлингни ўпайин жоним,
Бахтимизни яратайлик шод.
Қандайин соз ишқ тўла оним!
Қандайин соз севги ва ҳаёт!

Рустам Шарипов сурат-лавҳаси.

Бир асар тарихи

«ТОШКЕНТ — НОН ШАҲРИ»

Олтмишинчи йилларнинг иккинчи ярмида пойтахт кинотеатрларида янги фильм намойиш этилиши ҳақида эълонлар пайдо бўлди. Номи ҳам антиқа: «Тошкент — нон шаҳри».

Тошкент «нон шаҳри» деган ёқимли номни 1921 йиллардаги Ўрта Россияни қамраб олган оғир очарчилик йилларида олгани тарихдан маълум. Ҳатто бу давр ҳақида истеъдодли рус адиби Александр Неверов «Тошкент — нон шаҳри» романини (ҳа тўлақонли роман!) ёзган, у жуда машҳур бўлиб кетганди. Жаҳонга донг таратган австралиялик ёзувчи Франц Кафка романни ўқиб: «Мишка Додоновдек фарзандлари бўлган халқ асло енгилмас халқдир», деган эди.

Атоқли кинорежиссёр, СССР халқ артисти, Ҳамза номли Ўзбекистон давлат мукофоти совриндори Шуҳрат Аббосов ҳам «Тошкент — нон шаҳри» романини муҳаббат билан ўқиб чиққан, уни ҳамиша ёнида олиб юрар экан...

✦

— Шуҳрат ака, «Тошкент — нон шаҳри» романини экранга чиқаришда сизга қандай манбалар туртки бўлганди?

— Ҳар бир санъаткорнинг — ёзувчими, меъморми, мусаввирми — барибир ҳаётда ўз тақдирига ўхшайдиган нуқталари бўлади. Менинг ҳам ўшандай нуқтам «Тошкент — нон шаҳри» романи бўлади. Ўн бир ёшга тўлганимда отамдан жудо бўлдим. Кичик укаларим, сингилларимнинг қорнини тўйдираман деб нима ишларни бажармадим, дейсиз. Мишка Додонов бу жиҳатдан худди ўзимга ўхшайди. Унинг мақсадга интилиши, қийинчиликларни енгиши, қўрқмаслиги менга жуда ҳам ёқади. Айниқса, унинг жасорати янги ҳаёт бошида, қаттиқ қурғоқчилик, қаҳатчилик йилларида содир бўлиши муҳаббатимни янада оширади.

Ҳар бир замоннинг бажариладиган ўз муҳим ишлари бўлади. Уни беш кун олдин ёки беш кун кейин бажариб бўлмайди. Эсингиздами, олтмишинчи йилларнинг бошидан то ўрталаригача Иттифоқда, ўз кўзим билан кўрганим Ўзбекистонда вазият, иқтисодиёт анча таранглашиб қолувди.

— Ўшанда оқ нонлар фақат боғчаларга тақсимланганди.. Бунинг устига ҳозир ҳам яхши эмас.

— Ҳа, ўлманг! Ўша пайтда менда «Тошкент — нон шаҳри» асарини экранга кўчириш ғояси туғилди. Тасодифни қарангки, 1921 йилнинг қийинчиликлари айланиб келиб 1991 йилга боғлангандек туюляпти, назаримда.

— Сценарий муаллифи ким эди?

— Ҳозир бир бошдан ҳикоя қиламан. Москвада киночилар съезди бўлди. Съезд иштирокчилари орасида Андрей Михалков-Кончаловский ҳам бор эди. Танаффусда мени излаб келиб қолди.

— Шуҳрат, «Сен етим эмассан» фильмини кўрдим. Зўр ишлабсан, ҳеч қандай оширишсиз зўр ишлабсан. Болалар билан жуда ҳам яхши кинони суратга олибсан. «Энди гап бундай: зўрлигингни яна бир марта кўрсатмайсанми? — деди.

—Яъни, қайси маънода?
— Неверовни ўқиганмисан?
— «Тошкент — нон шаҳри»ми? У менинг болаликдан муҳаббат қўйган асаримку!

— Кел, ҳамкорлашамиз. Сценарий ёзиб бериш мендан, режиссёрлик қилиш сендан!

— Бўпти! — шундай қилиб келишдик.

— Фильм қаҳрамонларини ижро этган актёрларни қандай танлагансиз? Суратга тушишни истовчилар жуда ҳам кўп бўлгандир-а?!

— Жуда ҳам кўп бўлди! Лекин бизга «бопи»ни топиш жуда ҳам қийин кечди. Мана Миша Додоновни ўйнаган Вова Воробейни олайлик. Уни ахтариб Пенза, Куйбишев, Воронеж, Рязань, Москва, Ленинградга бордик. Минглаб болаларни синовдан ўтказдик. Охири Пермдан топдик уни.

Серёжа ролини ўйнаган Вова Куденковни эса Куйбишевдан олиб келганмиз. У болалар уйининг тарбияланувчиси эди.

Ўзбек болани Бахтиёр Набиев ўйнаган. У Чирчиқ шаҳридаги кимё заводи ишчисининг ўғли эди.

— Нега Наталья Ўринбосаровани таклиф этдингиз?

— Биласизми, фильмда ҳам, романда ҳам жуда кўп воқеалар йўлда, поездда кечади. Ҳар тоифадаги одамлар бир-бири билан учрашади. Очарчилик... Бандитлар... Уларга қарши курашаётган комсомол-ёшлар... Эсингизда бўлса Наталья Ўринбосарова образини яратган қирғиз қиз Мишка билан Серёжкани ҳимоя қилиб, ҳалок бўлади...

— Фильмни суратга олиш учун жой танлаш осон бўлмагандир, Шуҳрат ака?

— Эҳ, нимасини айтасиз... Энг муҳими бизга декорация эмас, Неверов асарида тасвирланган рус қишлоқларига мос жой танлаш зарур эди. Ажойиб оператор Ҳотам Файзиев, рассом Эдуард Қаландаров ва мен паровоз, тепловозларда роса Россия бўйлаб изғиганмиз. Қишлоқма-қишлоқ юрганмиз. Охири Ломов районидан—қайси вилоятдалиги эсимда йўқ — Роза Люксембург қишлоғини танладик. Қишлоқнинг аҳволини тасвирлаб ўтирмай-да бир воқеани айтиб берай. Сув сўраб бир хонадонга кирдик... «Келаверинг» деган садо чиқди ичкаридан. Кираверишдаги бочкадан сув ичдик. Ичкарига қарасак зим-зиё.

— Чироқ йўқми? — деб сўрадим.

— Бизнинг қишлоққача етиб келиши учун, — деди кампир, (уни қоронғуда зўрга илғадим) — 10 та симёғоч етмаган. Раисимиз жуда ҳафсалалик-да, эллик йилдан бери ўнта симёғоч тополмади.

Хуллас суратга олиш ишларини шу ерда бошладик.

Фильмни Эски Шаҳар бозорида, Тошкент районидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги узумзорларида суратга олдик. Буюк актёр — ким нима фикрда билмадим, лекин мен шундай фикрдаман — Ҳикмат Латипов ҳам ажойиб образ яратди. Ерни, сувни, меҳнатни севган ўртаҳол деҳқон, соҳибкор ролини ижро этганди у.

— Айтишларича, «Тошкент — нон шаҳри» икки серияли бўлган эканми?

— Тўғри айтишибди. Фильм чиндан ҳам икки серияли эди. У илк бор намойиш этилганидан сўнг, ўша пайтдаги мафкурамиз раҳнамоларининг қаттиқ норозилигига сабаб бўлди. Улар бир талай важкарсонларни рўкач қилиб, «Уни қайтадан монтаж қилиш ишларини бошлайсиз?» деб туриб олишди. Икки ўт орасида қолдим: буёқда бир неча йиллик меҳнат, бу ёқда бунақа зуғум...

Фильмни машҳур кинорежиссёр Евгений Матвеев ҳам кўрди. У мени бағрига босди:

— Ажойиб фильм бўлибди, Шуҳрат. Чинакам тарихни яратибсан, офарин сенга! — деди ҳаяжон билан.

Мен қисқартириш ҳақида оғиз очдим.

— Э, йўқ, — деди у, — тарихий ҳақиқатни кесиб бўлмайди. Шундай яхши фильмни бузишнинг нима ҳожати бор?!

— Барибир бўлмади, денг!

— Барибир бўлмади. Унинг деярли бир серияси қирқиб ташланди.

— Агар хотирангизда бўлса, қайси эпизодларидан воз кечилган?

— Йўлда чўлоқ солдат, қазо қилган хотиннинг буюмларини оладиган жойидан биринчи бўлиб воз кечдик. Кейин қабристонда икки киши мушукчани қувиб тутадиган саҳна ҳам йўққа чиққан. Ҳаммасини айтавермай, фильм тугалланмасини айтай. Мишка Додонов — ер боласи, деҳқон боласи. У онасига нон олиб келади. Мишка фильм тугалланмасида ерга буғдой сочади. Қандай ажойиб манзара эди. Келажакка, яхши кунларга умид барқ уриб турар эди. Ақлли одамлар, «тугалланма бўлмабди, буғдой униб чиққанини, буғдойзорни кўрсатинг» деб туриб олишди. Нима қилай, меҳнатимга ачиндим, рози бўлдим. Фильм шовуллаб турган буғдойзор манзараси билан тугайди. Шу кадр учун яна Москва вилоятига бориб келганмиз. Охир-оқибатда асабларим қаттиқ чарчади. Анча фурсат бетоб бўлиб қолдим...

— Фильмни тўлиқ ҳолда кўриш ҳамшаҳарларимизга насиб этмас экан-да!?

— Бир кишида бор... Яхши кунлар келди дегунча кинопрокатга тақдим этаман деган эди...

— Шуҳрат ака, «Сўраб-сўраб Маккани топибдилар» дейишади. Сиз билан суҳбатлашмагунимча «Тошкент — нон шаҳри» билан боғлиқ шунча гаплар борлигини билмагандим. Назаримда, ўша кунлар келди. Зораки, фильмни яхлит ҳолида кўрсак... Охирги саволим: ҳозир нима иш билан бандсиз?

— Маннон Уйғур номли санъат олийгоҳида талабаларга сабоқ бераман. Кинога келиб тўхтасак: Бобур ҳақида фильм ишлаш ниятим бор. Ҳай, энди бу бошқа суҳбат...

Суҳбатни Темур УБАЙДУЛЛО ёзиб олди.

Болалар сўзлаганда

ҲАММАЁҚ ЛОЙ

Уруш-уруш ўйнаётган болалардан бири «пақ-пақ» дея, «ўқ» отган бўлди-да:

— Сен ўлдинг, сенга ўқ тегди, — деб айтди ўртоғига. У хўп дея, жойида тик тураверди.

— Йиқилмайсанми? — ҳайрон бўлиб сўради у.

— Ҳо, кийимим лой бўлсинми?! Ҳаммаёқ лойку!

УХЛАБ ҚОЛГАН ХЎРОЗ

Кичкинтой Музаффарнинг хўрози пешинда бемаҳал қичқириб қолди. У хўрозлар эрталаб, тонг отганини билдириб қичқиришади деб ўйларди.

— Вой, — дея ажабланди Музаффар, — хўрозим ухлаб қолибди, тонг энди отди деб қичқираяпти.

КЎЗОЙНАКСИЗ

— Менинг бобом сираям туш кўрмайдилар. Чунки улар кўзойнак тақадилар, — деб айтди бижилдоқ қиз Лобар дугонасига. — Ухлаганларида кўзойнак тақмай ётганлари учун тушларини яхши кўролмай қоладилар.

Собит ҒАФУРОВ.

БИРИНЧИЛАР

Энг, энг, энг...

● ЕТАКЧИ олим Жалол Маҳсумов — 32 ёшида рентгенология соҳасида биринчи тиббиёт фанлари доктори илмий унвонини олишга эришган. Рентген-радиология соҳасига бағишланган 20 дан ортиқ илмий мақола, 13 монография муаллифидир. Унинг оиласини шифокорлар сулоласи дейишади: икки нафар тиббиёт фанлари доктори ва етти нафар тиббиёт фанлари номзоди бор.

● Мария Ивановна Шишова — эмловчи шифокор. 90 ёшда вафот этган. Қўқонга келганда 34 ёшда эди. 1932 йил 5 ноябрда Ўзбекистон Марказий ижроқўми президиуми М. И. Шишовага Меҳнат Қаҳрамони унвонини берган. У жумҳуриятимизда бу унвонга мушарраф бўлган биринчи аёлдир.

● БУЮК ўзбек қомусчи олими Абу Райҳон Беруний (973—1048) биринчи бўлиб, Ер меридианининг градусини ўлчаган ва геодезияга асос солган. Шунингдек, Беруний биринчи ҳиндшунос олим бўлиши билан бирга барча давр ҳиндшуносларининг ҳам энг йиригидир.

● МАБОДО Ўзбекистон ва РСФСР халқ артисти, Меҳнат Қаҳрамони Тошканбой Эгамбердиев умрининг саксон беш йилини манежда, тўғриroғи манеж устида — дорда юриб ўтказган дейилса, ҳайратланиш мумкин. Бу ҳақиқат. Чинакам санъатга фидойилик! Етти ёшдан симдорда ўйнай бошлаган Тошканбой 1908 йили Тошкентда бўлиб ўтган мусобақада «Энг яхши дорбоз» номига ва олтин медалга сазовор бўлган. «Тошканбоевлар» сулоласи фамилияси билан дорбозлик санъати уйғунлашиб кетганки, бир-биридан ажратиш мумкин эмас. У ўзбек циркининг ташкилотчиси ва раҳбари эди.

● ЎЗБЕК театр санъатида Аброр Ҳидоятов биринчи трагик актёр бўлгани ҳолда, Шекспир асарларида камол топган санъаткорлар рўйхатида ҳам у биринчи вакилимиздир. Ҳамлет, Отеллоси билан ўзига ҳайкал қўйиб кетди. Уч-тўрт йил ўзини тайёрлаган Ҳидоятов Ҳамлет ролини бир ойга яқин узлуксиз ижро этгани маълум. СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати Ҳидоятов Отелло образини яратиб, умум жаҳон театр маданиятига улкан ҳисса қўшди, ўн саккиз йил яъни 500 марта ижро этган.

● МАШҲУР биринчи ўзбек комик операси — «Майсаранинг иши» операсидир. Унинг муаллифи — бастакор Сулаймон Юдаков.

● ЎЗБЕК болалар адабиётининг байроқдор шоири — Қуддус Муҳаммадий. Салкам ярим асрдан буён болаларга атаб ижод қилаётган шоир кичкинтойлар кўнглини яхши билади, дил тўридаги гапларни топиб айтади. Мавзулари ранг-баранг. У кичик нарса ҳақида ҳам, энг хунук, энг хўримсиз бақа, чувалчанглар ҳақида ҳам чиройли шеърлар ёзган. «Табиат алифбеси» беш китобдан иборат бўлиб, ўқувчиларга керакли китобдир. У пахта ҳақида 30 шеър, дарахтларга бағишланган 70 та, гуллар ҳақида 30 дан зиёд шеър ёзган. Бу ўзига хос рекорд-натижа!

Инобат МИРЗАЕВА.

Ҳайвонот оламида

СИЛОВСИН

НОДИР ҳайвон саналувчи силовсинлар ҳозирги пайтда жуда оз миқдорли бўлиб, «Ўзбекистон Қизил китоби»га киритилган.

Силовсининг тана узунлиги 73 дан 106 сантиметргача, думи тўмтоқ, 20 сантиметр атрофида бўлиб, оғирлиги 12 дан 92 килограммгача боради. Танасининг устки қисми кулранг-қўнғир жунлар билан қопланган. Қорин, бўйин ва оёқлари оқ тусда бўлиб, сариқ тангачалар сочилган мисол товланиб туради. Оёқлари ўта бақувват, йўғон, панжалари кенг ва қалин.

Силовсин асосан баланд тоғларда яшайди. Мамлакатимизда бу ҳайвон Тянь-Шань тизма тоғларининг Талос, Сондалиш чўққиларида, шунингдек, Қоратов, Помир-Олой, Жанубий Тожикистон тоғларида, Туркистоннинг Копетдоғ тизмаларида тарқалган. Ўзбекистонда эса силовсинни Псков, Угом, Чотқол, Қурама, Туркистон, Ҳисор, Боботоғ тизмалари ва Фарғона водийси тоғларида учратиш мумкин. Силовсин пастки Альп чегараларидаги ўтлоқлардан тортиб, токи энг юқори Альп ўрмонларигача бўлган қояликлар, арчазор, бутазорлар орасида яшайди. Аҳён-аҳёнда сертош, ўсимликсиз жойларда ҳам учраб қолиши мумкин. Бу мушук баҳор ва куз ойларида туну-кун фаол умр кечиради.

Силовсинлар ҳаётининг иккинчи йили жинсий жиҳатдан вояга етиб, одатда январь-февраль ойлари мовга келади. Эркак мушуклар мов даврида кечалари қаттиқ миёвлайди ва бир-бирлари билан уришади. Урғочи силовсининг бўғозлик даври 64—67 кун давом этиб, одатда биттадан тўрттагача бола туғади ва уларни 50 кунгача сут билан боқади.

Силовсин майда ҳайвонлар, жумладан, қуён, курка ва ҳар хил жониворларни тутиб ейди. Бундан ташқари каклик, чил каби баъзи бир қушлар билан ҳам озиқланади. Силовсин кичикроқ ўлжаларини одатда бошидан бошлаб ейди. Тезакларини эса кўмиб кетади.

Ҳозирги пайтда уларни овлаш қатъий ман қилинган. Бу ноёб ҳайвон бутунлай қирилиб кетмаслиги учун Чотқол, Зомин, Ҳисор тоғ қўриқхоналарида давлат муҳофазасида сақланади.

Қодир ОЛЛОБЕРГАНОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси Зоология ва паразитология илмгоҳининг илмий ходими.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба, 9

● УзТВ I

18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
18.10 «Оқ бўталоқ». Мультфильм.
18.30 Болалар учун концерт.
19.00 «ҲУҚУҚ ҲАЁТИМИЗДА».
19.30 «АХБОРОТ» (рус тилида).
19.50 Ўзбекистон халқ артисти Рўзимбек Муродов куйлайди.
21.00 «АХБОРОТ».
21.25 Бир асар тарихи. Ойбек «НАВОИЙ» романининг яратилиши ҳақида.
21.55 УзТВ хазинасидан. Ойбекнинг «НАВОИЙ» романи асосида видеофильм. 1-қисм.
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

19.05 «АССАЛОМУ АЛАЙКУМ» (такрор.).
20.05 «СПРИНТ».
20.30 «БУЛУТ ОСТИДАГИ ОҲУЛАР». Телефильм.
20.40 Малика Аҳмедова билан учрашув.
21.05 М. Бафоев. «АЛИШЕР НАВОИЙНИНГ БЕШ РУБОИЙСИ».
21.35 «МОСКВА ВАҚТИ БИЛАН». Бадиий фильм (А. Довженко номли киностудия).

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!
Профилактика муносабати билан душанба, 9 сентябрь куни МТ—ОРБИТА-4 кўрсатувлари соат 6.00 дан 13.10 гача УзТВ I канали орқали намойиш этилади.

● МТ — ОРБИТА-4

6.00 «ТОНГ».
8.35 «УНИНГ ҚАЛБИ ТИРИК». Телевизион ҳужжатли фильм. Астафьево музей-чорбоғи ҳақида.
8.55 Мультфильм.
9.10 «Марафон-15».
10.10 «ДАВИД ВА ГОЛИАФ». Телевизион бадиий фильм (Бўлғория телевидениеси).
11.25 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. Шотландия эртаги.
11.30 ТСН.
11.50 «Савдо растаси». Тижорат хабарлари.
12.05 Футбол шарҳи.
12.35 Поволжье халқларининг иккинчи фольклор фестивали. Нижний Новгороддан кўрсатилади.

* * *

14.30 ТСН.
14.45 «ИВАН ПАВЛОВ. ҲАҚИҚАТ ИЗЛАБ». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия — «МЕН РЯЗАНДА ТУҒИЛДИМ» («Лентелефильм»).
16.00 С. Прокофьев. Фортепиано ва оркестр учун си бемоль мажор 4-концерти (чапақайлар учун).
16.25 «6-композиция». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «XX АСР РУС ЖИВОПИСИ» туркумидан (Давлат телерадиоси ва «Панорама» студияси).
16.55 Болалар соати (немис тили дарси билан).
17.55 «Ён дафтар».
18.00 ТСН.
18.15 «БИЗ ВА ИҚТИСОДИЁТ».
18.45 «Савдо растаси». Тижорат хабарлари.
19.00 «Қизиқувчилар олами».
19.15 МТ экранида биринчи марта. «УЙИНҚАРО КИШИЛАР». Бадиий фильм. 1-фильм. 1-серия (М. Горький номли киностудия).
20.30 Информацион программа.
21.10 Футбол шарҳи.
21.40 «ИГУАНЛАР ТУНИ». ССР Иттифоқи Давлат академик Малий театри фильм-спектаклининг премьераси. Автор — Т. Уильямс. Танаффус пайтида (23.00) — ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.50 «САНАМЛАР». Олег Газманов.
01.20 МТ экранида биринчи марта. «УЙИНҚАРО КИШИЛАР». Бадиий фильм. 1-фильм. 1-серия.
02.35 «Яна оперетта».

Сешанба, 10

● УзТВ I

18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
18.10 «Қувноқ болалик диёрида». Мультфильм.
18.30 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «ҚЎШИҚ БИЛАН БОШЛАНАР ТОНГИМ».
19.00 «ДЕҲҚОН ЮМУШЛАРИ».
19.30 «АХБОРОТ» (рус тилида).
19.45 «Медео» спорт комплекси саҳнасида Ўзбекистон эстрадаси.
20.30 «БОБОЛАРДАН ҚОЛГАН БУ НАВО». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
21.00 «АХБОРОТ».
21.25 «Спортлото».
21.30 «ИСТЕЪДОД». Наманган вилояти мусиқали драма ва комедия театрининг актёри Маъруф Ниёзов.
22.20 Ойбек. «НАВОИЙ». Видеофильм. 2-қисм.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

19.05 «ЗИЁКОР».
19.50 «МОКШАДАГИ ҚЎРИҚХОНА». Телефильм.
20.00 «ЛАҲЗА». Хабарлар.
20.10 «ШАҲАР ЮМУШЛАРИ».
21.30 «БОЛАЛАР» кўрсатуви.
22.25 «СЕН МЕНИНГ ҚЎШИҒИМСАН». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).

● МТ — ОРБИТА-4

6.00 «ТОНГ».
8.30 «Алдар Кўса». Мультфильм.
8.45 Н. Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестри яккахонлари квартети чалади.
9.00 Болалар соати (немис тили дарси билан).
10.00 «УЙИНҚАРО КИШИЛАР». Бадиий фильм. 1-фильм. 1-серия.
11.15 Биржа янгиликлари.
11.30 ТСН.
11.45 ХОККЕЙ. Канада кубоги. КАНАДА—СССР терма командалари. Канададан кўрсатилади.
13.45 «Телемикст».
14.30 ТСН.
14.45 «ИВАН ПАВЛОВ. ҲАҚИҚАТ ИЗЛАБ». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия — «ҲАЛ ҚИЛИНМАГАН МАСАЛА».
15.00 А. Бородин. Си минор 2-(«Қаҳрамонлик») симфонияси. Россия миллий симфоник оркестри ижро этади. Дирижёр — М. Плетнев.
16.25 «Давр формуласи». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «XX АСР РУС ЖИВОПИСИ» туркумидан.
16.55 «Чемпионлар билан биргаликда».
17.10 «Болалар мусиқий клуби».
17.55 «Ён дафтар».
18.00 ТСН.
18.15 СИЁСИЙ МУЛОҚОТЛАР.
19.00 «Қизиқувчилар олами».
19.15 «Россия тароналари» телерадиотанлови дипломанти «Воскресенье» ансамблининг чиқиши.
19.25 МТ экранида биринчи марта. «УЙИНҚАРО КИШИЛАР». Бадиий фильм. 1-фильм. 2-серия.
20.30 Информацион программа.
21.10 ХОККЕЙ. Канада кубоги. КАНАДА — СССР терма командалари. Канададан кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — ТСН.
23.45 Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар. 1-кўрсатув.
00.10 «ЧЕРНОБИЛЬ БОЛАЛАРИ — БИЗНИНГ БОЛАЛАР». Хайрия концерти.
01.15 МТ экранида биринчи марта. «УЙИНҚАРО КИШИЛАР». Бадиий фильм. 1-фильм. 2-серия.
02.20 «ВАЛЬС, ВАЛЬС, ВАЛЬС...». Киноконцерт.

Чоршанба, 11

● УзТВ I

8.00 «АХБОРОТ».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «АЛАМ ДАРЁСИ». Телефильм.
8.55 Ойбек. «НАВОИЙ». Видеофильм. 1-қисм (такрор.).
10.30 БИОЛОГИЯ. Эволюцион таълимот.
11.00 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «ТЕЛЕЖАРИДА».
11.30 КИМЁ. Кучли ва кучсиз электролитлар.

* * *

18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
18.10 «Ҳаво шарида сайр». Мультфильм.
18.25 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
18.55 «ДЕПУТАТ ВА ҲАЁТ».
19.30 «АХБОРОТ» (рус тилида).
19.50 «НАҚШЛАР ЖИЛОСИ». Халқ амалий санъати ҳақида.
20.40 «БУТУН УМР ДАВОМИДА». Телефильм.
21.00 «АХБОРОТ».
21.25 Бахтиёр Тўлаганов куйлайди.
22.05 Ойбек. «НАВОИЙ». Видеофильм. 3-қисм.
23.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

19.05 «ТАБИАТНИ АСРАНГ». Кинопрограмма.
20.00 «ПУЛЬС». Хабарлар.
20.10 Мусиқий лавҳалар.
20.40 «ВЕЛОСИПЕД НЕГА ИХТИРО ҚИЛИНАДИ!». Телефильм.
20.50 «МИРАЖ».
21.50 «КИНОНИГОҲ».

● МТ — ОРБИТА-4

6.00 «ТОНГ».
8.35 «Чўчқабоқар». Мультфильм.
8.55 Қора Қораев номли Озарбайжон Давлат камер оркестри — студиямиз меҳмони.
9.25 «Чемпионлар билан биргаликда».
9.40 «Болалар мусиқий клуби».
10.25 «УЙИНҚАРО КИШИЛАР». Бадиий фильм. 1-фильм. 2-серия.
11.30 ТСН.
11.45 «ЖАҲОН БОЗОРИНИНГ КАЛИТИ».
12.15 «ОНАМ, ДАДАМ ВА МЕН».

* * *

14.30 ТСН.
14.45 «ИВАН ПАВЛОВ. ҲАҚИҚАТ ИЗЛАБ». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия — «Реалистлар».
15.50 Концерт.
16.00 «Биржа учувчиси».
16.10 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
17.10 «Ён дафтар».
17.15 «ПЛАНЕТА».
18.00 ТСН.
18.15 «ЙЎЛНИ ҚАЕРГА ОЛИБ БОРИШИНИ АЙТМАЙМАН...». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Поволжье татарларининг миллий урф-одатлари ва турмуши ҳақида (Саратов).
18.50 МТ экранида биринчи марта. «УЙИНҚАРО КИШИЛАР». Бадиий фильм. 2-фильм.
20.30 Информацион программа.
21.10 «ЭСКИ ТАНИШЛАРНИНГ ОИЛАВИЙ ХРОНИКАСИ». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «Илья». 1 ва 2-фильмлар.
22.50 «КИНОПАНОРАМА».
00.05 Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар. 2-кўрсатув.
00.30 МТ экранида биринчи марта. «УЙИНҚАРО КИШИЛАР». Бадиий фильм. 2-фильм.
02.05 Балет артистларининг концерти.

Пайшанба, 12

● УзТВ I

8.00 «АХБОРОТ».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «ҲАР ДОИМ БЎЛСИН ҚУЁШ!».
9.15 «ЎЗБЕКИСТОН». Телевизион киножурнал.
9.25 Ойбек. «НАВОИЙ». Видеофильм. 2-қисм (такрор.).
10.30 ҲУҚУҚИЙ ДАВЛАТ ВА ҲУҚУҚ АСОСЛАРИ.
11.00 «ЁШЛИК» студияси саволларингизга жавоб беради.
11.30 ИНФОРМАТИКА ВА ҲИСОБЛАШ ТЕХНИКАСИ АСОСЛАРИ.

* * *

18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
18.10 «Сахий ўрмон». Мультфильм.
18.25 «Алифбо сабоқлари». II босқич.
19.00 «ПАХТАКОРЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ ВАЗИФАЛАРИ».
19.30 «АХБОРОТ» (рус тилида).
19.50 «НАСИБА». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
20.30 «СЪЕЗД ОЛДИ ЎЙЛАРИ». Ўзбекистон ёзувчиларининг X съезди олдидан.
21.00 «АХБОРОТ».
21.15 «ЎЗБЕКИСТОН БАСТАКОРЛАРИ». Жумҳуриятда хизмат кўрсатган санъат арбоби Мардон Насимов.
22.15 Ойбек. «НАВОИЙ». Видеофильм. 4-қисм.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

19.05 «БИЗНИНГ НАБИРАМИЗ МИЛИЦИЯДА ИШЛАЙДИ». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
20.35 «БУ ОҚШОМДА».
22.35 «КИНОКЎЗГУДА—ҲАЁТ». Кинокўрсатув.

● МТ — ОРБИТА-4

6.00 «ТОНГ».
8.30 «ВАХТАЧИЛАР». Телевизион ҳужжатли фильм (Красноярск).
8.50 И. Бочкова чалади (скрипка).
9.20 «УЙИНҚАРО КИШИЛАР». Бадиий фильм. 2-фильм.
11.00 ИИВ маълумотларига кўра...
11.15 «Ишчан чопар».
11.30 ТСН.
11.45 ХОККЕЙ. Канада кубоги. Ярим финал. Канададан кўрсатилади.
13.45 «Телемикст».
14.30 ТСН.
14.45 «ИВАН ПАВЛОВ. ҲАҚИҚАТ ИЗЛАБ». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия — «ЖАНОБ ФАКТ».
15.50 Қозоғистоннинг мусиқий фольклори.
16.30 «ШАҲАР ДАРОМАДИ». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Петропавловск-Камчатский).
17.00 «13-шайтон боласи». Мультфильм.
17.10 «...16 ЁШГАЧА ВА УНДАН КАТТАЛАР».
17.55 «Ён дафтар».
18.00 ТСН.
18.15 ИИВ маълумотларига кўра...
18.30 ХОККЕЙ. Канада кубоги. Ярим финал. Канададан кўрсатилади.
20.30 Информацион программа.
21.10 «ЯНГРА, ГАРМОНЬ!».
22.45 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
23.05 «МАНСАБ ИБТИДОСИ».
23.20 Қадимий Псков ҳақида кўрсатув.
00.35 «ЧАРДАШ МОНТИ». Телевизион бадиий фильм (Братислава «Колиба» студияси ҳамда «Союзтелефильм»).
02.00 «ЭФИРДА МУСИҚА». Сайланмалар.

Жума, 13

● УзТВ I

8.00 «АХБОРОТ».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «ОРТИҚ ОТАЖОНОВ КУЙЛАЙДИ». Фильм-концерт.
9.00 Ойбек. «НАВОИЙ». Видеофильм. 3-қисм (такрор.).
10.10 «КУРГАЛЬЖИНО». Телефильм.
10.30 ЗООЛОГИЯ. Ҳашоратларнинг кўпайиши ва ривожланиши.
11.00 «ЭЛГА ХИЗМАТ: ТАЛАБ ВА ТАКЛИФ». Андижон вилоятидан кўрсатув.
11.30 ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚЛАРИ ТАРИХИ.

* * *

18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
18.10 «Асалари». Мультфильм.
18.15 «ЧАМАН» болалар фольклор-этнографик ансамблининг концерти.
19.00 «ЗАМИН САХОВАТИ».
19.30 «АХБОРОТ» (рус тилида).
19.50 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади...
20.00 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. Шоирнинг «САБЪАИ САЙЁР» асари ҳақида.
21.00 «АХБОРОТ».
21.25 «АЁЛ ҚАЛБИ НАВОЛАРИ». Мусиқий кўрсатув.
22.25 Ойбек. «НАВОИЙ». Видеофильм. 5-қисм.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

19.05 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
20.00 «ПУЛЬС». Хабарлар.
20.10 «ДУНЁ БОЛАЛАРИ». Тошкент ва Америка мактаб ўқувчиларининг ҳамкорликдаги спектакли.
21.40 «ЎЗБЕКИСТОН МУСАВВИРЛАРИ — НАВОИЙ ЮБИЛЕЙИГА».
21.50 «КИНОНИГОҲ».

● МТ — ОРБИТА-4

6.00 «ТОНГ».
8.30 «БИЗ — БЕЛУДЖАДАНМИЗ». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Аср бошида Эрондан Туркманистон ҳудудига кўчиб ўтган кўчманчилар ҳақида (Ашхобод).
8.50 «Барон Мюнгхаузеннинг саргузаштлари». Мультфильм.
9.05 «...16 ЁШГАЧА ВА УНДАН КАТТАЛАР».
9.50 «ЭСКИ ТАНИШЛАРНИНГ ОИЛАВИЙ ХРОНИКАСИ». Телевизион ҳужжатли фильм. «Илья». 1 ва 2-фильмлар.
11.30 ТСН.
11.45 ХОККЕЙ. Канада кубоги. Ярим финал. Канададан кўрсатилади.

* * *

14.30 ТСН.
14.45 «ИВАН ПАВЛОВ. ҲАҚИҚАТ ИЗЛАБ». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 5-серия — «ЕССЕ НОМО (ИНСОН)».
15.50 Л. Бернстайн. Дивертисмент. Бавария радиоси симфоник оркестри ижро этади.
16.15 «ВА ЯНА «ПАЛЛАДА»ДА ЯПОНИЯГА». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Владивосток).
16.45 Биржа янгиликлари.
17.15 «Ён дафтар».
17.20 ХОККЕЙ. Канада кубоги. Ярим финал. Канададан кўрсатилади. Танаффус пайтида (18.00) — ТСН.
19.35 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони».
20.30 Информацион программа.
21.10 «ВИД» таништиради.
00.15 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.30 «РАҚСЛАР, РАҚСЛАР, РАҚСЛАР».
01.00 ХОККЕЙ. Канада кубоги. Ярим финал. Канададан кўрсатилади.

Шанба, 14

● УзТВ I

8.00 «АССАЛОМУ АЛАЙКУМ».

*

9.00 «МЕН СИЗНИ СЕВАРДИМ». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
10.25 «ОНАЛАР МАКТАБИ».
10.55 Ойбек. «НАВОИЙ». Видеофильм. 4-қисм (такрор.).
12.05 АРАБ ТИЛИ. 13-машғулот.
12.35 ХАЛҚ ИЖОДИЁТИ. Тўй маросимларида ижро этиладиган қўшиқ ва лапарлар. 3-кўрсатув.
14.25 «ДЎСТЛИК» студияси кўрсатади. «ЯГОНА ОИЛАДА».
15.25 Раъно Бекжонова ва Комил Раҳимовлар концерти.
16.15 «ИСТИҚБОЛ ЙЎЛИДА». Жиззах вилояти чўлқуварлари ҳақида.
16.30 ГосНИТИ заводи ишчиларининг иш тажрибасидан.

*

17.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «ПАХТАКОР» — «АРАРАТ» (Ереван). «ПАХТАКОР» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «ҲАЙКАЛТАРОШ». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм» премьераси).
18.50 Ўсмирлар учун. «ТЕНГДОШЛАР».
19.30 «АХБОРОТ» (рус тилида).
19.50 «ОЛАМГА САЁҲАТ». Кинокўрсатув.
20.35 «ОЛТИН ВОДИЙ КУЙЧИСИ». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
21.00 «ҲАФТАНОМА».
22.00 Алишер Навоийнинг «САБЪАИ САЙЁР» асари асосида Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси «Тановар» рақс дастаси театрлаштирган мусиқий лавҳалар.
22.50 «АРСЛОНБОБ». Манзарали фильм.
23.00 Ойбек. «НАВОИЙ». Видеофильм. 6-қисм.
00.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
Ўзбекистон
телевидениесининг
«ДЎСТЛИК»
видеоканали

9.00 «БЕЗНЕН МИРАС» (татар тилида).
10.00 «УРГУТ ЖИЛОЛАРИ». Ҳужжатли фильм.
10.15 «РАНГИНКАМОН» (тожик тилида).
11.15 «ХОРАЗМ АФСОНАСИ». Бадиий фильм. 1-серия («Ўзбекфильм»).

* * *

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «ПАХТАКОР» — «АРАРАТ» (Ереван). «ПАХТАКОР» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. 2-тайм (рус тилида).
18.50 Телефильм.

* * *

АШХОБОД КЎРСАТАДИ:

19.20 Классик куй шинавандаларига.
19.55 «Туркманистон».
20.10 Кичкинтойлар, сизлар учун!
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 «Туркманистон».
21.30 «1991 йил ҳосили». Сизга омад, пахтакорлар!
21.40 Сатира ва юмор.
22.10 «Говеч». Адабий кўрсатув.

● МТ — ОРБИТА-4

6.00 Молдова Давлат «ЖОК» рақс ансамблининг концерти.
6.35 «Лахтак ва булут». Мультфильм.
7.30 Ритмик гимнастика.
8.00 ТСН.
8.15 СССР Давлат камер оркестри ҳамда М. Свешников номли Москва Давлат хор билим юрти болалар хорининг концерти. Дирижёр — В. Третьяков.
8.55 «БУРДА МОДЕН» таклиф этади...».
9.25 ТОНГГИ ДАМ ОЛИШ КЎРСАТУВИ.
9.55 «ЗДОРОВЬЕ».
10.25 «ҲАЙВОНОТ ОЛАМИДА».
11.10 «ОЛТИН ЖУНЛИ ҚЎЙ ТЕРИСИ».
11.30 «ШОИР ҚИЗИ».
12.00 Н. Гнатюк куйлайди.
12.45 «ШЕРИК».
13.15 Режиссёр М. Захаров фильмлари. «СВИФТ ҚУРГАН УЙ». 1-серия («Союзтелефильм»).
14.30 ТСН.
14.45 Режиссёр М. Захаров фильмлари. «СВИФТ ҚУРГАН УЙ». 2-серия.
15.50 «Ер — она масканимиз». Телевизион фототанлов.
15.55 «БОНГ».
17.10 С. Рахманинов. «ҚОЯ». Симфоник фантазия. СССР Маданият вазирлигининг Давлат симфоник оркестри ижро этади. Дирижёр — Г. Рождественский.
17.25 «МАНГУ МУҲАББАТГА САЗОВОР МАМЛАКАТ». МОСКВА КРЕМЛИ. 2-фильм.
18.05 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм премьераси. 12-серия.
18.30 «ВАРЛАМ ШАЛАМОВ. БИР НЕЧА УМРИМ». Телевизион ҳужжатли фильм.
19.20 Халқ оҳанглари.
19.30 «ҚАРИБ СИРИ». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия (Буюк Британия).
20.30 Информацион программа.
21.10 «ҚАРИБ СИРИ». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
22.10 «СЕМЬЯ» ҳафтаномасининг хит паради».
23.25 ФУТБОЛ. СССР чемпионати. «СПАРТАК» (Москва)—«ДИНАМО» (Москва). 2-тайм.
00.15 «МАСХАРАБОЗ». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (Одесса киностудияси).
01.25 «УША ПАЙТЛАРДА ДЕРАЗАЛАР УЙИБ ИШЛАНГАНДИ...». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Енисейсклик мусаввир Н. Дорогов ҳақида (Красноярск).

Якшанба, 15

ЎРМОН
ХОДИМЛАРИ КУНИ

● УзТВ I

8.00 «ҲАФТАНОМА» (такрор.).

*

9.00 Ойбек. «НАВОИЙ». Видеофильм. 5-қисм (такрор.).
10.00 «Саломат бўлинг!».
10.40 «ЎЗБЕКИСТОН ЎРМОНЛАРИ».
11.10 «КИТОБ ВА ҲАЁТ».
11.40 «ЛАЙЛИ ВА МАЖНУН». Огаҳий номидаги Хоразм вилоят мусиқали драма театрининг спектакли.
13.50 «БИЗГА МАКТУБ ЙЎЛЛАБСИЗ».
14.20 «ДЕҲҚОН ВА ЗАМИН».
15.20 «КИНО УСТАЛАРИ». С. Толипов.

* * *

18.00 «Кураш». Мультфильм.
18.15 Болалар учун. «КИЧКИНТОЙ» кўрсатуви.
18.45 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «ТАЛАБАЛИК ЙИЛЛАРИМ».
19.30 «АХБОРОТ» (рус тилида).
19.45 «ҲАМ КУЛДИРАДИ, ҲАМ КУЙДИРАДИ...». «Наштар» ҳажвий киножурналининг 25 йиллигига бағишланади.
20.40 «Йўқолган виждон». Катталар учун мультфильм.
21.00 «АХБОРОТ».
21.25 «ЯКШАНБА ОҚШОМИДА». Мусиқий кўрсатув.
22.15 Ойбек. «НАВОИЙ». Видеофильм. 7-қисм.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
Ўзбекистон
телевидениесининг
«ДЎСТЛИК»
видеоканали

9.00 «БИЗ МАКАРЖАГА БОРАМИЗ». К. Тинчурин номли татар Давлат драма ва комедия театрининг спектакли.
10.50 «АС ГАЛА—БУЙДОК ДЕГАНИ». Телефильм.
11.15 «ИНТЕРСПОРТ».
11.55 «ХОРАЗМ АФСОНАСИ». Бадиий фильм. 2-серия.

* * *

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

17.30 Мультфильмлар: «Ғаройиб манеж», «Ғаройиб бочка».
17.45 «Лабиринт». Юқори синф ўқувчилари учун кўрсатув.
18.25 «Ҳусни замин». Ҳужжатли фильм премьераси.
18.45 «Розу ниёзи мардум».
19.15 «Пайванд». «Ширинжон» ансамблининг чиқиши (Тошкент шаҳри).
20.00 «Ҳафта».
20.30 Москва. Информацион программа.
21.10 Ф. Ансорий. «Ҳаёт ва ишқ». Телеспектакль.
23.10 «Телетомошабин ҳамроҳи».

● МТ — ОРБИТА-4

7.30 Ритмик гимнастика.
8.00 ТСН.
8.20 «Спортлото» тиражи.
8.35 «СИЗ ЯРАТГАН БОҒ».
8.50 «ЭРТА САҲАРЛАБ».
9.35 «ВАТАН ХИЗМАТИДА».
10.35 «ТОНГ ЮЛДУЗИ».
11.35 «САЁҲАТЧИЛАР КЛУБИ».
12.35 «ҚИШЛОҚ ЯНГИЛИКЛАРИ».
13.35 «Марафон -15».
14.35 ТСН.
14.50 ХОККЕЙ. Канада кубоги. Финал. Канададан кўрсатилади.
16.50 «ХАЛҚАРО ПАНОРАМА».
17.35 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. Мексика эртаги.
17.40 «УОЛТ ДИСНЕЙ ТАНИШТИРАДИ...».
Якшанба кинозали
18.30 «ҚУЙ ЙИЛИ». Ҳужжатли фильм премьераси.
19.05 МТ экранида биринчи марта. «ИККИНЧИ УРИНИШ». Бадиий фильм (АҚШ).
20.30 Информацион программа.
21.10 «БРЭЙН РИНГ». Ўсмирлар турнири. Киев ва Одесса командаларининг учрашуви.
21.45 Бир актёр театри. Е. Шифрин. «МЕН ШОСТАКОВИЧ АСАРЛАРИНИ КУЙЛАЙМАН».
23.15 ВОЛЕЙБОЛ. Европа чемпионати. Эркаклар. Финал. Германиядан кўрсатилади.
00.15 «МАСХАРАБОЗ». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
01.35 Сизлар учун Ю. Гуров раҳбарлигидаги халқ чолғулари камер оркестри чалади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

(Хадра майдони)

7 СЕНТЯБРДАН БОШЛАБ

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

ЎРГАТИЛГАН ҲИНД МАЙМУНЛАРИ
ВА
ТАИЛАНД ОЛА-ЧИПОР БЎҒМА
ИЛОНЛАРИ

В. МОРОЗОВСКИЙ РАҲБАРЛИГИДАГИ ДОНГ ТАРАТГАН МАСХАРАБОЗЛАР ГУРУҲИ ИККИ БЎЛИМДАН ИБОРАТ КАТТА РАНГ-БАРАНГ ДАСТУР.

ТОМОШАЛАР соат 19.00 да;
шанба кунлари — соат 16, 19.00 да;
якшанба кунлари — соат 12, 15, 18.00 да БОШЛАНАДИ.
Касса соат 10 дан 19.30 гача очиқ.
Циркнинг ички саҳнида шошилинч фото хизмати мавжуд.

Маълумотлар учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-04.

Киров район ошхоналар трестининг
МАКТАБ-ОШХОНАСИ
1991—92 ўқув йили учун
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МАШҒУЛОТЛАР — 1991 ЙИЛ 10 СЕНТЯБРГАЧА ГУРУҲЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

МАКТАБ-ОШХОНА КИРОВ РАЙОНИДАГИ ЭНГ ЯХШИ ОШХОНАЛАР ВА КАФЕЛАРДА ИШЛАШ УЧУН III РАЗРЯДЛИ МАЛАКАЛИ ОШПАЗЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ.

Ўқиш муддати — 11 ой.

15 ЁШДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН, 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ШАХСЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш даврида ўқувчилар ўз нархидаги овқат, махсус кийим-бош, шунингдек стипендия билан таъминланадилар.

Мактаб-ошхонани битирганлар III разрядли ошпаз малакаси берилганлиги тўғрисида гувоҳнома оладилар ва улар Киров район ошхоналар трестининг корхоналарида иш билан таъминланадилар.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Киров райони, Тимирязев кўчаси, 28-уй, кадрлар бўлими, соат 8.30 дан 17.30 гача (19, 89-автобуслар; 3, 22, 23, 29-трамвайларнинг «Тимирязев кўчаси» бекати).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ БОШҚАРМАСИНИНГ
ТОШКЕНТ ШАҲАР ЎҚУВ КУРС КОМБИНАТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

АЁЛЛАРНИНГ УСТКИ ЛИБОСЛАРИНИ ТИКУВЧИ ЧЕВАР, ЭРКАКЛАРНИНГ УСТКИ ЛИБОСЛАРИНИ ТИКУВЧИ ЧЕВАР. **Ўқиш муддати — 12 ой;**

АЁЛЛАРНИНГ ЕНГИЛ КЎЙЛАГИНИ ТИКУВЧИ ЧЕВАР, ЭРКАКЛАР САРТАРОШИ, АЁЛЛАР САРТАРОШИ; ПОЙАБЗАЛНИ ТАЪМИРЛАШ. **Ўқиш муддати — 6 ой;** ШИМ ТИКУВЧИ ЧЕВАР. **Ўқиш муддати — 4 ой,** КЕНГ ҚАМРОВЛИ СУРАТКАШ. **Ўқиш муддати —9 ой;**

МАНИКЮРЧИ. **Ўқиш муддати — 1 ой.**

Ойига 80 сўмдан стипендия берилади. Таълим тури—кундузги.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат фаолиятига қўшиб ҳисобланади, битирувчилар ўқишни тугатгандан сўнг Тошкент шаҳридаги маиший хизмат корхоналарига ишга юбориладилар.

МАШҒУЛОТЛАР — ГУРУҲЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Шунингдек қуйидаги йўналишлар бўйича пуллик таълим курслари ташкил этилади:

аёлларнинг енгил кўйлакларини бичувчи, кенг қамровли сураткаш, аёллар сартароши. Ўқиш муддати — 3 ой.

Таълимнинг тўлиқ баҳоси — 3 ой учун 330 сўм.

Таълим тури кечки.

Машғулотлар гуруҳлар тўлишига қараб бошланади.

Тошкент шаҳрида ва Тошкент вилоятида истиқомат қилувчи 8—10 синф ҳажмида маълумотли йигит-қизлар қабул қилинадилар. Ушбу курсларни битирганлиги тўғрисидаги гувоҳнома уларга маиший хизмат корхоналарида меҳнат қилиш ҳуқуқини беради.

ЎҚИШГА СУҲБАТ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: ариза, таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат; 086/У шаклдаги тиббий маълумотнома, турар жойидан, ота-онасининг иш жойидан маълумотномалар, ёки меҳнат дафтарчаси; 3х4 см. катталикдаги 6 та фотосурат.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: 700053, Тошкент шаҳри, Киров райони, 1-Мингўрик кўчаси, 9-уй (2, 16, 22-трамвайлар; 19, 156, 165-автобусларнинг «Ўзбексельмаш» заводи бекати).

Маълумотлар олиш учун телефон 35-25-64.

КИНО

6 СЕНТЯБРЬ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройи — «ДУШМАН» (17.00, 20.00).

Москва — «ФАНТОМАС» (17.00, 19.00, 20.40).

Тошсовет — «КЎЧА ОВЧИСИ» (тоқ соатларда).

Шарқ — «ЁЛЛАНГАН ПОЛИЦИЯЧИ» (17.00, 19.00, 21.00).

Фурқат — «ТОЛИБА ҚИЗ» (тоқ соатларда).

7 СЕНТЯБРЬ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройи — «ДУШМАН» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Москва — «ФАНТОМАС» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.40).

Тошсовет — «КЎЧА ОВЧИСИ» (тоқ соатларда).

Шарқ — «ЁЛЛАНГАН ПОЛИЦИЯЧИ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00).

Фурқат — «ТОЛИБА ҚИЗ» (тоқ соатларда).

Олмалиқ тоғ-металлургия техникуми томонидан **Холмуродов Жўрақул Ибрагимович** номига берилган ДТ 897365 номерли йўқолган
ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«ТАШГАЗ» БОШҚАРМАСИ
ТАБИИЙ ГАЗДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ СИРҒАЛИ РАЙОНИ АҲОЛИСИГА ҚУЙИДАГИЛАРНИ
МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

Газ хўжалигини қишки мавсумга тайёрлаш муносабати билан 1, 2, 3, 4-Сирғали даҳасида
1991 йил 12 сентябрь соат 13 дан 16.00 гача

ГАЗ БЕРИШ ТЎХТАТИЛАДИ

ҚАЙТА ГАЗ БЕРИШ БОШЛАНГАН ПАЙТДА ҲУШЁР БЎЛИНГ.

Чилонзор район халқ таълими бўлими, район халқ таълими ва фан ходимларининг касаба уюшмаси комитети ҳамда 162-ўрта мактаб ўқитувчилар жамоаси шу мактабнинг она тили ва адабиёт ўқитувчиси А. Фазлиддиновга укаси
Рихсиддин ФАЗЛИДДИНОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

1992 йил учун «Оқшом»га обуна давом этмоқда. Йиллик обуна нархи—25 сўм 68 тийин, ярим йилга—12 сўм 84 тийин. Бизнинг индекс—64690.

Тошкент оқшоми

МУАССИСЛАР:
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар комитети

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Ҳамма эълонлар ва тижорат хабарларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг эълонлар бўлими тайёрлаган. Маълумотлар ва эътирозлар учун телефон: 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41

79.278 нусхада чоп этилади. Индекс 64690. Буюртма 5823. Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 11.30. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10